

Houderijrichtlijnen Cluster 5c **Lori's (3)**

Geslachten: Psitteuteles, Trichoglossus.

2021

Document 2021 DE&W 37

© 2021 [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

De NBvV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de teksten van deze monografie of de toepassing van de adviezen.

Printed on demand:

Bonds bureau [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

Bergen op Zoom

Op het voorblad: *Trichoglossus haematodus massena* – Massena lori

Foto: © mevr. Y. Klein - Wildeboer

Inleiding

Eén van de pijlers van de Missie van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is: *Het bevorderen van een kennis- en informatieoverdracht naar haar leden toe, waardoor zij in staat kunnen zijn hun vogels hobbymatig en duurzaam te houden, met in achtname van de normen en waarden op het gebied van de gezondheid en het welzijn van hun vogels.*

De basiskennis die nodig is op een verantwoorde wijze kooi- en volièrevogels te houden is verwoord in het “Handboek Vogelverzorging” geschreven door de Commissie Dierenwelzijn –ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. ISBN 978-90-582129-5-5.

Aanvullend op het Handboek Vogelverzorging zijn en worden voor veel vogelsoorten “Houderijrichtlijnen” geschreven.

Op basis van de praktijkervaringen van fokkers wordt extra aandacht besteed aan de huisvesting- en verzorgingsnormen die specifiek van toepassing zijn voor de beschreven vogelsoort.

Ook het verloop van het broedseizoen wordt beschreven.

De beschreven vogelsoorten zijn opgedeeld in clusters.

Deze indeling is afgeleid van de indeling in groepen zoals die in de avicultuur gebruikt worden.

Iedere cluster is ingericht in een vermelding van de orde, familie, geslacht en soort in een alfabetische volgorde van de wetenschappelijke namen.

In de praktijk is het vaak gewenst dat een vogelliefhebber bij het aanschaffen van een nog niet eerder gehouden vogelsoort, vooraf zo volledig mogelijk wordt geïnformeerd over de specifieke kennis die nodig is om op een verantwoorde wijze de vogelsoort te houden en of er mee te fokken.

Een houderijrichtlijn is hiervoor een goede informatiebron.

Alle verschenen houderijrichtlijnen zijn opgedeeld in clusters, beschikbaar op de website van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. www.nbv.nl

Onlosmakelijk verbonden met houderijrichtlijnen zijn huisvestingsrichtlijnen.

In bijlage A is een huisvestingsmatrix opgenomen voor vogelsoorten die behoren tot Cluster 5c.

Voorjaar 2020

Gereviseerd augustus 2021

Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving NBvV

Afdeling Educatie en kennisoverdracht

Henk van der Wal

Jan de Bruine

Inhoudsopgave cluster 5c

Orde: Psittaciformes

Familie: Psittacidae

Subfamilie: Loriinae = lori's

Algemene Houderijrichtlijn voor de Lori's		5
Geslacht Psitteuteles		
Psitteuteles iris goldiei	Viooltjeslori	13
Psitteuteles iris iris	Irislori	21
Geslacht Trichoglossus = wigstaart lori's		
Trichoglossus chlorolepidotus	Schubbenlori, inclusief kleurmutaties	29
Trichoglossus euteles	Geelkoplari	37
Trichoglossus haematodus	Groenneklari	45
Trichoglossus h. caeruleiceps	Blauwkop lori	53
Trichoglossus h. massena	Massena lori	61
Trichoglossus h. rubritorquis	Roodneklari	69
Trichoglossus moluccanus	Lori van de Blauwe Bergen, inclusief kleurmutaties	77
Trichoglossus ornatus	Ornaatlori	85
Bijlage A:		
Huisvestingsmatrix voor vogelsoorten, opgenomen in cluster 5c		94

Algemene Houderijrichtlijn

Lori's

Cluster 5c

Doel van de algemene houderijrichtlijn voor Lori's.

Het doel van deze algemene houderijrichtlijn is het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met deze groep vogels, die wordt gerekend tot de kooi- en volièrevogels. Dit vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volièr- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze groep vogels gewaarborgd is als zij in een beschermde omgeving en een gecontroleerd milieu worden gehouden.

Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het soort eigen gedrag, het in stand houden van een goede welzijn en gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Soortspecifieke houderijrichtlijnen.

Naast deze algemene houderijrichtlijn zijn voor meerdere soorten afzonderlijke houderijrichtlijnen geschreven.

Deze zijn verzameld in het document Houderijrichtlijnen Cluster 5a t/m 5c.

Documentnummers 2020DE&W 35 t/m 2020DE&W37

Taxonomie

In onderstaand overzicht zijn alleen de families en geslachten opgenomen van aantoonbaar in Nederland gehouden vogels, waarvoor houderijrichtlijnen beschikbaar zijn die behoren tot de subfamilie Loriinae = Lori's.

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittaculidae

Subfamilie Loriinae	Geslachten:	Soorten:
	Psitteutelis	2 soorten
	Trichoglossus	8 soorten

Land van herkomst

De landen van herkomst zijn in hoofdzaak Australië, Nieuw Zeeland, Nieuw Guinea, Melanesië, een deel van Indonesië, en eilanden in de Grote of Stille Oceaan.

Oorspronkelijke biotoop

Lori's komen voor in secundaire bossen in het middegebergte, maar ook in regenwouden, mangrovebossen en kokospalm plantages.

Als een Lori soort op een eiland voorkomt heeft het een beperkt verspreidingsgebied en daardoor is de kans op uitsterven aanwezig. De grootte van de populaties nemen af door de vangst voor de kooivogelhandel en ontbossing waarbij natuurlijk bos wordt omgezet in gebied voor agrarisch gebruik zoals bananenteelt.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Lori's zijn geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

Hierop is een uitzondering: De Eos histrio histrio, met als Nederlandse naamgeving de Roodblauwe lori is geplaatst op bijlage A.

Status IUCN Red List

De status op de IUCN Red List of Threatened Species geeft de mate van bedreiging op het voortbestaan van een vogelsoort aan. De gradaties die daarbij worden onderscheiden zijn uitgestorven (EX), uitgestorven in het wild (EW), kritiek = ernstig bedreigd (CR), bedreigd (EN), kwetsbaar (VU), gevoelig (NT), van bescherming afhankelijk (CD), niet bedreigd = veilig (LC).

Het is sterk afhankelijk van de soort welke gradatie van toepassing is.

De van toepassing zijnde status moet per soort vastgesteld worden en staat vermeld op de houderijrichtlijn van een beschreven soort.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Als vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, het groot brengen van de nakomelingen, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de

---

¹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Captive breeding and conservation.

Onder anderen door de hoge kwaliteit van de commerciële voedingsproducten die tegenwoordig op de markt zijn, wordt met vele soorten vandaag de dag gefokt. Voerfabrikanten zijn ingesprongen op de vraag naar producten voor Lori's.

Er is voor de Lori liefhebbers een grote keus aanwezig bij de aanschaf van verschillende Lori geslachten en soorten. Importen van deze vogelsoorten vinden al jaren niet meer plaats. De in Europa aanwezige Lori's zijn nu gedomesticeerd en vormen een belangrijke verrijking in de hobbymatige en duurzame vogelsport, die door veel aviculturisten wordt uitgeoefend.

De Nederlandse Lori fokkers dragen met hun goede fokresultaten in hoge mate bij aan het in stand houden van een goede Europese genen pool. Veel hobbymatige fokkers zorgen ook dat dierentuinen en vogelparken kunnen beschikken over nieuwe en jonge Lori soorten.

Wereldwijd vindt dagelijks houtkap plaats. Door nu een goede genen pool te behouden zijn straks nog steeds herintroducties mogelijk in hun dan nog aanwezige natuurlijke habitat. Dit is niet alleen de verantwoordelijkheid die vele fokkers delen, maar ligt ook vastgelegd in het beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers ten aanzien van het houden van en fokken met kooi- en volièrevogels.

Een groep fokkers hebben reeds particuliere initiatieven ontplooid in Nederland en Europa om soorten in kaart te brengen en zijn samenwerkingsverbanden aangegaan om de daarvoor in aanmerking komende soorten in kaart te brengen. Men richt zich daarbij vooral op soorten die door ontbossing en habitat bedreigd of ernstig bedreigd worden in hun voortbestaan.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Lori lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten kunnen zijn::

- Virale aandoeningen;
- Bacteriële en mycotische aandoeningen;
- Parasitaire aandoeningen;
- Voedingsgerelateerde stoornissen;
- Vederafwijkingen;
- Intoxicaties;
- Reproductiestoornissen;

Overige voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Er is een kleine kans op het optreden van flagelaten. Deze zweepdierpjes zijn eenvoudig te bestrijden met het middel Rondizol 2,5%. De besmetting ontstaat alleen door direct contact met andere lori's.

Huisvesting

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Lori.

Lori's kunnen worden gehuisvest in een onverwarmde binnenvlucht met daaraan gekoppeld een buitenvolière. Het is niet raadzaam andere vogels bij een koppel Lori's te plaatsen. De benodigde ruimte per koppel is toch wel 100 x 100 x 100 cm.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen de 50 tot 90%.

Onder de 50% heeft tot gevolg dat de embryo's in de eieren sneller zullen afsterven.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd

Lori's zijn sterk, maar om ze vorstvrij te houden is een lichte bijverwarming is aan te raden in de winter, terwijl de maximale temperatuur in de zomer niet hoger dan 35° C moet bedragen. Bij zo'n temperatuur moeten de vogels in de schaduw kunnen zitten.

De Lori's kunnen in een buitenvolière worden ondergebracht onder voorwaarde dat ze daar al in het voorjaar, zomer of najaar in geplaatst worden.

In de winter moeten de Lori's niet van binnen naar buiten worden gebracht.

Het verenkleed heeft zich dan niet geleidelijk aan kunnen passen aan de veranderende temperatuur. Het verenkleed is in de regel dikker bij vogels die de hele zomer in een buitenvolière zijn geweest dan die, die langdurig binnen zijn gehouden.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht in combinatie met kou. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd.

Lori's kunnen in een buitenvolière tochtvrij en met een droge nestkast worden gehouden,

Lori's hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren (dag)licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale (LED) TL buis voldoet hier aan.

Sociaal gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Lori's zijn in het algemeen geen vliegers. Ze maken veelvuldig gebruik van het gaas of takken om te klauteren waar ze naartoe willen. Kleine afstanden worden in de regel altijd klauterend afgelegd.

Regenwoudvogels zoals Lori's zijn geen lange afstandvliegers. Wel zijn het behendige wendbare vliegers en klauteraars zodat ze gemakkelijk hun voedsel kunnen bemachtigen in de boomtoppen

Het fokken

Lori's zijn in het 3^e jaar broedrijp. Soms al in het 2^e jaar.

Het broedseizoen heeft geen vaste startdatum, maar kan het gehele jaar plaats vinden.

De vogels doen twee tot drie broedronden per seizoen.

Als de vogels binnen worden gehouden is een broedkooi nodig van 100x50x40 cm.

Lori's zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 20 x 20 x 60 cm, met een invlieggat van 7 cm. Het verdient aanbeveling aan de binnenzijde een strookje gaas naar het invlieggat aan te brengen.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen of beukenspaanders van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Er worden meestal twee eieren gelegd, zelden drie, die door de pop zelf worden uitgebreed.

De man zal haar vaak assisteren met het broeden.

De broedtijd is gemiddeld 23-26 dagen, dit is mede afhankelijk van de omgevingstemperatuur en de luchtvochtigheid. Het uitkomstpercentage is 80%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd. Lori's zijn zorgzame ouders en het komt maar zelden voor dat ze niet zelf de jongen groot brengen.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de Eos soortkenmerken al zichtbaar. Ten opzichte van de ouders hebben ze iets meer blauw in het jeugdkleed.

Na 77 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Voeding, drinken en badwater

De Lori's zijn nectaretende vogels.

Zij krijgen deze nectar via een droog poeder van b.v. AVES met drinkwater, en in water opgelost poeder van Avian.

Voerfabrikanten zoals Aves en Avian hebben zich gespecialiseerd op voeding voor Lori's.

In het voer van Aves en Avian zitten alle benodigde voedingsstoffen en mineralen.

Het bereiden van een compleet voer is eenvoudig.

Als men meer variatie in het voeraanbod wil aanbrengen dan kan men eivoer, kiemzaad en voedingssupplementen en wat fruit toevoegen

Lori's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Dit komt door de vloeibare voeding en fruit, beiden bevatten al veel vocht.

Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden.

De vogels baden graag in open schalen..

De Lori's zijn nectaretende vogels.

Zij krijgen deze nectar via een droog poeder van b.v. AVES met drinkwater, en in water opgelost poeder van Avian.

Voerfabrikanten zoals Aves en Avian hebben zich gespecialiseerd op voeding voor Lori's.

In het voer van Aves en Avian zitten alle benodigde voedingsstoffen en mineralen.

Het bereiden van een compleet voer is eenvoudig.

Als men meer variatie in het voeraanbod wil aanbrengen dan kan men eivoer, kiemzaad en voedingssupplementen en wat fruit toevoegen

Lori's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Dit komt door de vloeibare voeding en fruit, beiden bevatten al veel vocht.

Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden.

De vogels baden graag in open schalen..

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Lori's zijn snel gewend aan mensen en hebben een hierdoor geen speciale training nodig om op een tentoonstelling ingezonden te kunnen worden.

De vogelsoorten kunnen vijf jaar als Eigen kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen worden voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is in het algemeen 5 mm.

Het verdient aanbeveling in de houderijrichtlijn van een beschreven soort uit deze familie te controleren of dit de juiste aanbevolen ringmaat is.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Lori niet verplicht.

Aankoop en verkoop.

De aanschaf van Lori's als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Lori's geplaatst zijn op de Europese soortenlijst, bijlage B, is de verkoper verplicht bij iedere afzonderlijke vogel een overdrachtsverklaring te schrijven en deze aan de koper te overhandigen.

Het verdient aanbeveling een kopie van de houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden.

Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie.

Bij de Lori is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit en schade.

In geval van ontsnapping zal een Lori geen kans van overleving hebben. Hun voedselbron nectar en pollen zijn immers in de winter niet aanwezig zodat door voedselgebrek de vogels zullen sterven. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze algemene houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, Parrots of the World, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

F. Beswerda, *Lori's*, uitg. Zuidgroep BV Best, 1981, ISBN 906248299

Peter van Odekerken, *A Guide to Lories and Lorikeets*, published and edited by Australian Birdkeeper, 1995, ISBN 0958744595

Rosemary Low, *Hancock House Encyclopedia of the Lories*, Hancock House Publishers Ltd, 1998, ISBN 0888394136 sales@handcockhouse.com

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links

BirdLife International 2012. *Phigys solitarius*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.loribreeders.com

www.papegaaien.net

Specifieke houderijrichtlijn Viooltjeslori

2021, versie 1.2

NBvV code N. 31.003.017

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Psitteuteles

Soort: **Psitteuteles goldiei**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten

Land van herkomst:

Indonesië, Papua Nieuw Guinea

Oorspronkelijk biotoop:

Regenwouden, bergwouden, kleine bosgebieden met bloemdragende bomen.

Beschrijving vogel:

De Viooltjeslori is 20 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is minimaal.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is zwart. De naakte oogring is grijs. De iris van het oog is roodbruin, de pupil is zwart.

De kop is paars rood, het voorhoofd is helder rood. De zijkant van de kop en de wang- en oorstreek zijn roodachtig paars met een blauwe bestreping. De nek is geelgroen met een groene bestreping. De rugdek mantel is donkergroen. Het onderlichaam en de stuit zijn groen.

De bovenstaartdekveren zijn lichtgroen.

De borst en buik zijn geelgroen met een donkergroene bestreping.

De vleugeldeksen zijn donkergroen. De grote vleugelpennen zijn zwart met een groene omzoming.

De staartpennen zijn groen. De poten zijn grijs met grijze nagels.

De pop is nagenoeg gelijk aan de man, maar de blauwe kleur van de kop is bleker.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Viooltjeslori is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern = niet bedreigd.

Captive breeding and conservation.

Onder anderen door de hoge kwaliteit van de commerciële voedingsproducten die tegenwoordig op de markt zijn, wordt met vele soorten vandaag de dag gefokt. Voerfabrikanten zijn ingesprongen op de vraag naar producten voor Lori's.

Er is voor de Lori liefhebbers een grote keus aanwezig bij de aanschaf van verschillende Lori geslachten en soorten. Importen van deze vogelsoorten vinden al jaren niet meer plaats. De in Europa aanwezige Lori's zijn nu gedomesticeerd en vormen een belangrijke verrijking in de hobbymatige en duurzame vogelsport, die door veel aviculturisten wordt uitgeoefend.

De Nederlandse Lori fokkers dragen met hun goede fokresultaten in hoge mate bij aan het in stand houden van een goede Europese genen pool. Veel hobbymatige fokkers zorgen ook dat dierentuinen en vogelparken kunnen beschikken over nieuwe en jonge Lori soorten.

Wereldwijd vindt dagelijks houtkap plaats. Door nu een goede genen pool te behouden zijn straks nog steeds herintroducties mogelijk in hun natuurlijke habitat. Dit is niet alleen de verantwoordelijkheid die vele fokkers delen, maar ligt ook vastgelegd in het beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers ten aanzien van het houden van en fokken met kooi- en volièrevogels.

Een groep fokkers hebben reeds particuliere initiatieven ontplooid in Nederland en Europa om soorten in kaart te brengen en zijn samenwerkingsverbanden aangegaan om de daarvoor in aanmerking komende soorten in kaart te brengen. Men richt zich daarbij vooral op soorten die door ontbossing en habitat bedreigd of ernstig bedreigd worden in hun voortbestaan.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Viooltjeslori** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen² van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Viooltjeslori lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Er is een kleine kans op het optreden van flagelaten. Deze zweepdierpjes zijn eenvoudig te bestrijden met het middel Rondizol 2,5%. De besmetting ontstaat alleen door direct contact met andere lori's.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Viooltjeslori.

Viooltjeslori's kunnen worden gehuisvest in een onverwarmde binnenvlucht met daaraan gekoppeld een buitenvolière. Het is niet raadzaam andere vogels bij een koppel Lori's te plaatsen.

De benodigde ruimte per koppel is toch wel 100 x 100 x 100 cm.

---

² Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen de 50 tot 90%.

Onder de 50% heeft tot gevolg dat de embryo's in de eieren sneller zullen afsterven. De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd

Viooltjeslori's zijn sterke Lori's maar een lichte bijverwarming is aan te raden in de winter, hun vloeibare voedsel moet niet bevriezen, terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen. Bij zo'n temperatuur moeten de vogels in de schaduw kunnen zitten.

De Lori's kunnen in een buitenvolière worden ondergebracht onder voorwaarde dat ze daar al in het voorjaar, zomer of najaar in geplaatst worden. In de winter moeten de Lori's niet van binnen naar buiten worden gebracht. Het verenkleed heeft zich dan niet geleidelijk aan kunnen passen aan de veranderende temperatuur. Het verenkleed is in de regel dikker bij vogels die de hele zomer in een buitenvolière zijn geweest dan die, die langdurig binnen zijn gehouden.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht in combinatie met kou. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd. Viooltjeslori's kunnen in een buitenvolière tochtvrij en met een droge nestkast worden gehouden,

Viooltjeslori's hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren (dag)licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Viooltjeslori is aanvullend onderstaand van toepassing:

Viooltjeslori's zijn in het algemeen geen vliegers. Ze maken veelvuldig gebruik van het gaas of takken om te klauteren waar ze naartoe willen. Kleine afstanden worden in de regel altijd klauterend afgelegd.

Regenwoudvogels zoals Lori's zijn geen lange afstandvliegers. Wel zijn het behendige wendbare vliegers en klauteraars zodat ze gemakkelijk hun voedsel kunnen bemachtigen in de boomtoppen

Het fokken met de Viooltjeslori.

De Viooltjeslori's zijn in het 3e jaar broedrijp. Soms al in het 2e jaar.

Het broedseizoen heeft geen vaste startdatum, maar kan het gehele jaar plaats vinden. In de buitenvolière kan vanaf het voorjaar wel met het broedseizoen worden begonnen.

De vogels doen twee tot drie broedronde per seizoen.

Als de vogels binnen worden gehouden is een broedkooi nodig van 100x50x40 cm.

Viooltjeslori's zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 20 x 20 x 60 cm, met een invlieggat van 7 cm. Het verdient aanbeveling aan de binnenzijde een strookje gaas naar het invlieggat aan te brengen. Ook kan gebruik gemaakt worden van een horizontaal broedblok met een voorruimte.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen of beukenspaanders van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Er worden meestal twee eieren gelegd, zelden drie, die door de pop zelf worden uitgebroed. De man zal haar vaak assisteren met het broeden.

De broedtijd is gemiddeld 21- 23 dagen, dit is mede afhankelijk van de omgevingstemperatuur en de luchtvochtigheid. Het uitkomstpercentage is 80%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd. Lori's zijn zorgzame ouders en het komt maar zelden voor dat ze niet zelf de jongen groot brengen.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de Eos soortkenmerken al zichtbaar. Ten opzichte van de ouders hebben ze iets meer blauw in het jeugdkleed.

Na 67 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen:

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, okt. 1979, blz. 437 e.v.

Tijdschrift Parkieten Sociëteit, 1987, no.7, blz. 206 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, nov. 1994, blz. 490 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Lori's zijn nectaretende vogels.

Zij krijgen deze nectar via een droog poeder van b.v. AVES met drinkwater, en in water opgelost poeder van Avian.

Voerfabrikanten zoals Aves en Avian hebben zich gespecialiseerd op voeding voor Lori's.

In het voer van Aves en Avian zitten alle benodigde voedingsstoffen en mineralen.

Het bereiden van een compleet voer is eenvoudig.

Als men meer variatie in het voeraanbod wil aanbrenge dan kan men eivoer, kiemzaad en voedingssupplementen en wat fruit toevoegen

Lori's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Dit komt door de vloeibare voeding en fruit, beiden bevatten al veel vocht.

Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden.

De vogels baden graag in open schalen..

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Lori's zijn snel gewend aan mensen en hebben een hierdoor geen speciale training nodig om op een tentoonstelling ingezonden te kunnen worden.

Viooltjeslori's kunnen vijf jaar als Eigen kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen worden voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring. Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrès wordt gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 4,5 mm.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen. De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Viooltjeslori niet verplicht.

Aankoop en verkoop.

De aanschaf van Viooltjeslori's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Lori's geplaatst zijn op de Europese soortenlijst, bijlage B, is de verkoper verplicht bij iedere afzonderlijke vogel een overdrachtsverklaring te schrijven en deze aan de koper te overhandigen.

Het verdient aanbeveling een kopie van de houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Viooltjeslori is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping zal een Viooltjeslori geen kans van overleving hebben. Hun voedselbron Nectar en pollen zijn immers in de winter niet aanwezig zodat door voedselgebrek de vogels zullen sterven. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn –ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door G. Stegeman, Jordy van Eyck, Gert van Dooren, fokkers van Lori's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

F. Beswerda, *Lori's*, uitg. Zuidgroep BV Best, 1981, ISBN 906248299

Peter van Odekerken, *A Guide to Lories and Lorikeets*, published and edited by Australian Birdkeeper, 1995, ISBN 0958744595

Rosemary Low, *Hancock House Encyclopedia of the Lories*, Hancock House Publishers Ltd, 1998, ISBN 0888394136 sales@handcockhouse.com

Links

BirdLife International 2012. *Psitteuteles goldiei*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.loribreeders.com

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijvoorschrift Irislori

2021, versie 1.2

NBvV code N. 31. 003.018

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Psitteuteles

Soort: **Psitteuteles iris iris**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten:
Psitteuteles i. rubripileum
Psitteuteles i. wetterensis

Land van herkomst:

West Timor

Oorspronkelijk biotoop:

Regenwouden, bergwouden, kleine bosgebieden met bloemdragende bomen.

Beschrijving vogel:

De Irislori is 20 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is minimaal.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is oranje met een gele punt. De naakte oogring is donkergrijs. De iris van het oog is bruin, de pupil is zwart.

Het voorhoofd en de wenkbrauwstreep is oranje. Het achterhoofd is grijsblauw. De overgang naar de nek wordt gevormd door een gele band. De wangvlek is donkerblauw. De nek en rug zijn groen. De stuit en bovenstaartdekveren zijn groen.

De borst, buik en onderlichaam zijn groengeel. De borstbevedering heeft een donkergroene omzoming.

De vleugeldekveren zijn donkergroen. De staartpennen zijn lichter groen dan de vleugelpennen.

De poten zijn donkergrijs, met grijze nagels.

De pop is nagenoeg gelijk aan de man, maar het voorhoofd is meer met groen doorweven. De wangvlek is meer geelgroen.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Iris lori is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangeast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Near Threatened NT = gevoelig

Captive breeding and conservation.

Onder anderen door de hoge kwaliteit van de commerciële voedingsproducten die tegenwoordig op de markt zijn, wordt met vele soorten vandaag de dag gefokt. Voerfabrikanten zijn ingesprongen op de vraag naar producten voor Lori's.

Er is voor de Lori liefhebbers een grote keus aanwezig bij de aanschaf van verschillende Lori geslachten en soorten. Importen van deze vogelsoorten vinden al jaren niet meer plaats. De in Europa aanwezige Lori's zijn nu gedomesticeerd en vormen een belangrijke verrijking in de hobbymatige en duurzame vogelsport, die door veel aviculturisten wordt uitgeoefend.

De Nederlandse Lori fokkers dragen met hun goede fokresultaten in hoge mate bij aan het in stand houden van een goede Europese genen pool. Veel hobbymatige fokkers zorgen ook dat dierentuinen en vogelparken kunnen beschikken over nieuwe en jonge Lori soorten.

Wereldwijd vindt dagelijks houtkap plaats. Door nu een goede genen pool te behouden zijn straks nog steeds herintroducties mogelijk in hun natuurlijke habitat.

Dit is niet alleen de verantwoordelijkheid die vele fokkers delen, maar ligt ook vastgelegd in het beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers ten aanzien van het houden van en fokken met kooi- en volièrevogels.

Een groep fokkers hebben reeds particuliere initiatieven ontplooid in Nederland en Europa om soorten in kaart te brengen en zijn samenwerkingsverbanden aangegaan om de daarvoor in aanmerking komende soorten in kaart te brengen. Men richt zich daarbij vooral op soorten die door ontbossing en habitat bedreigd of ernstig bedreigd worden in hun voortbestaan.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volièr- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de

bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Irislori**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen³ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Irislori lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

---

³ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Er is een kleine kans op het optreden van flagelaten. Deze zweepdierpjes zijn eenvoudig te bestrijden met het middel Rondizol 2,5%. De besmetting ontstaat alleen door direct contact met andere lori's.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Irislori.

Irislori's kunnen worden gehuisvest in een onverwarmde binnenvlucht met daaraan gekoppeld een buitenvolière. Het is niet raadzaam andere vogels bij een koppel Lori's te plaatsen.

De benodigde ruimte per koppel is toch wel 100 x 100 x 100 cm.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen de 50 tot 90%.

Onder de 50% heeft tot gevolg dat de embryo's in de eieren sneller zullen afsterven.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd

Irislori's zijn sterke Lori's maar een lichte bijverwarming is aan te raden in de winter, hun vloeibare voedsel moet niet bevriezen, terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen. Bij zo'n temperatuur moeten de vogels in de schaduw kunnen zitten.

De Lori's kunnen in een buitenvolière worden ondergebracht onder voorwaarde dat ze daar al in het voorjaar, zomer of najaar in geplaatst worden. In de winter moeten de Lori's niet van binnen naar buiten worden gebracht. Het verenkleed heeft zich dan niet geleidelijk aan kunnen passen aan de veranderende temperatuur. Het verenkleed is in de regel dikker bij vogels die de hele zomer in een buitenvolière zijn geweest dan die, die langdurig binnen zijn gehouden.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht in combinatie met kou. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volièr zelf tocht en vorstvrij is gebouwd. Irislori's kunnen in een buitenvolière tochtvrij en met een droge nestkast worden gehouden,

Irislori's hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren (dag)licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Irislori is aanvullend onderstaand van toepassing:

Irislori's zijn in het algemeen geen vliegers. Ze maken veelvuldig gebruik van het gaas of takken om te klauteren waar ze naartoe willen. Kleine afstanden worden in de regel altijd klauterend afgelegd.

Regenwoudvogels zoals Lori's zijn geen lange afstandvliegers. Wel zijn het behendige wendbare vliegers en klauteraars zodat ze gemakkelijk hun voedsel kunnen bemachtigen in de boomtoppen

Het fokken met de Irislori.

De Irislori's zijn in het 3e jaar broedrijp. Soms al in het 2e jaar.

Het broedseizoen heeft geen vaste startdatum, maar kan het gehele jaar plaats vinden. In de buitenvolière kan vanaf het voorjaar wel met het broedseizoen worden begonnen.

De vogels doen twee tot drie broedronden per seizoen.

Als de vogels binnen worden gehouden is een broedkooi nodig van 100x50x40 cm.

Irislori's zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 20 x 20 x 60 cm, met een invlieggat van 7 cm. Het verdient aanbeveling aan de binnenzijde een strookje gaas naar het invlieggat aan te brengen. Ook kan gebruik gemaakt worden van een horizontaal broedblok met een voorruimte.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen of beukenspaanders van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Er worden meestal twee eieren gelegd, zelden drie, die door de pop zelf worden uitgebroed. De man zal haar vaak assisteren met het broeden.

De broedtijd is gemiddeld 21- 23 dagen, dit is mede afhankelijk van de omgevingstemperatuur en de luchtvochtigheid. Het uitkomstpercentage is 80%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd. Lori's zijn zorgzame ouders en het komt maar zelden voor dat ze niet zelf de jongen groot brengen.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de Eos soortkenmerken al zichtbaar. Ten opzichte van de ouders hebben ze iets meer blauw in het jeugdkleed.

Na 69 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen:

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juli 1979, blz. 304 e.v.

Tijdschrift Parkieten Sociëteit , 1988, no.7, blz. 288 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Lori's zijn nectaretende vogels.

Zij krijgen deze nectar via een droog poeder van b.v. AVES met drinkwater, en in water opgelost poeder van Avian.

Voerfabrikanten zoals Aves en Avian hebben zich gespecialiseerd op voeding voor Lori's. In het voer van Aves en Avian zitten alle benodigde voedingsstoffen en mineralen.

Het bereiden van een compleet voer is eenvoudig.

Als men meer variatie in het voeraanbod wil aanbrenge(n) dan kan men eivoer, kiemzaad en voedingssupplementen en wat fruit toevoegen

Lori's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Dit komt door de vloeibare voeding en fruit, beiden bevatten al veel vocht.

Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden.

De vogels baden graag in open schalen..

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Lori's zijn snel gewend aan mensen en hebben een hierdoor geen speciale training nodig om op een tentoonstelling ingezonden te kunnen worden.

Irislori's kunnen vijf jaar als Eigen kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen worden voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrès wordt geboren tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 5 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Irislori niet verplicht.

Aankoop en verkoop.

De aanschaf van Irislori's als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Lori's geplaatst zijn op de Europese soortenlijst, bijlage B, is de verkoper verplicht bij iedere afzonderlijke vogel een overdrachtsverklaring te schrijven en deze aan de koper te overhandigen.

Het verdient aanbeveling een kopie van de houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Irislori is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping zal een Irislori geen kans van overleving hebben. Hun voedselbron Nectar en pollen zijn immers in de winter niet aanwezig zodat door voedselgebrek de vogels zullen sterven. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door G. Stegeman, Gert van Dooren, fokkers van Lori's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Fenschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen

F. Beswerda, *Lori's*, uitg. Zuidgroep BV Best, 1981, ISBN 906248299

Peter van Odekerken, *A Guide to Lories and Lorikeets*, published and edited by Australian Birdkeeper, 1995, ISBN 0958744595

Rosemary Low, *Hancock House Encyclopedia of the Lories*, Hancock House Publishers Ltd, 1998, ISBN 0888394136 sales@handcockkhouse.com

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links

BirdLife International 2012. *Psittuteles iris*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.loribreeders.com

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Schubbenlori

2021, versie 1.2

NBvV code N. 31.003.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Trichoglossus

Soort: **Trichoglossus chloropepidotus**

Soorten/ondersoorten:

Er is een ondersoort:
Trichoglossus c. neglectus = Kleine Schubbenlori

Land van herkomst:

Oostelijk Australië.

Oorspronkelijk biotoop:

Open landbouwgronden..

Beschrijving vogel:

De Schubbenlori is 23 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is minimaal.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is oranje. De naakte oogring is donkergrijs. De iris van het oog is roodbruin, de pupil is zwart.

De kopbevedering is groen met een lichte lengte bestreping. De nek is groen. Tussen de nek en de rugmantel laat de bevedering een gele omzoming zien. De rug, stuit en bovenstaartdekveren zijn groen.

De hals, borst en flanken zijn groen met een brede gele omzoming aan de top van de veren. De buik en het onderlichaam zijn minder intensief omzoomd.

De vleugeldekveren zijn groen. De vleugelpennen zijn blauwgroen met een blauwzwarte binnenvaan.

De onderzijde van de vleugels is rood. De staartpennen zijn groen. De buitenste staartpennen zijn breed gezoomd met een oranje- of rode binnenvaan.

De pootkleur is grijs, met grijze nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Schubbenlori is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC = niet bedreigd.

Captive breeding and conservation.

Onder anderen door de hoge kwaliteit van de commerciële voedingsproducten die tegenwoordig op de markt zijn, wordt met vele soorten vandaag de dag gefokt. Voerfabrikanten zijn ingesprongen op de vraag naar producten voor Lori's.

Er is voor de Lori liefhebbers een grote keus aanwezig bij de aanschaf van verschillende Lori geslachten en soorten. Importen van deze vogelsoorten vinden al jaren niet meer plaats. De in Europa aanwezige Lori's zijn nu gedomesticeerd en vormen een belangrijke verrijking in de hobbymatige en duurzame vogelsport, die door veel aviculturisten wordt uitgeoefend.

De Nederlandse Lori fokkers dragen met hun goede fokresultaten in hoge mate bij aan het in stand houden van een goede Europese genen pool. Veel hobbymatige fokkers zorgen ook dat dierentuinen en vogelparken kunnen beschikken over nieuwe en jonge Lori soorten.

Wereldwijd vindt dagelijks houtkap plaats. Door nu een goede genen pool te behouden zijn straks nog steeds herintroducties mogelijk in hun natuurlijke habitat.

Dit is niet alleen de verantwoordelijkheid die vele fokkers delen, maar ligt ook vastgelegd in het beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers ten aanzien van het houden van en fokken met kooi- en volièrevogels.

Een groep fokkers hebben reeds particuliere initiatieven ontplooid in Nederland en Europa om soorten in kaart te brengen en zijn samenwerkingsverbanden aangegaan om de daarvoor in aanmerking komende soorten in kaart te brengen. Men richt zich daarbij vooral op soorten die door ontbossing en habitat bedreigd of ernstig bedreigd worden in hun voortbestaan.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de

bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Schubbenlori** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁴ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Schubbenlori lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Er is een kleine kans op het optreden van flagelaten. Deze zweepdiertjes zijn eenvoudig te bestrijden met het middel Rondizol 2,5%. De besmetting ontstaat alleen door direct contact met andere lori's.

---

⁴ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Schubbenlori.

Schubbenlori's kunnen worden gehuisvest in een onverwarmde binnenvlucht met daaraan gekoppeld een buitenvolière. Het is niet raadzaam andere vogels bij een koppel Lori's te plaatsen.

De benodigde ruimte per koppel is toch wel 100 x 100 x 100 cm.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen de 50 tot 90%.

Onder de 50% heeft tot gevolg dat de embryo's in de eieren sneller zullen afsterven.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd

Schubbenlori's zijn sterke Lori's maar een lichte bijverwarming is aan te raden in de winter, hun vloeibare voedsel moet niet bevriezen, terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen. Bij zo'n temperatuur moeten de vogels in de schaduw kunnen zitten.

De Lori's kunnen in een buitenvolière worden ondergebracht onder voorwaarde dat ze daar al in het voorjaar, zomer of najaar in geplaatst worden. In de winter moeten de Lori's niet van binnen naar buiten worden gebracht. Het verenkleed heeft zich dan niet geleidelijk aan kunnen passen aan de veranderende temperatuur. Het verenkleed is in de regel dikker bij vogels die de hele zomer in een buitenvolière zijn geweest dan die, die langdurig binnen zijn gehouden.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht in combinatie met kou. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volièr zelf tocht en vorstvrij is gebouwd. Schubbenlori's kunnen in een buitenvolière tochtvrij en met een droge nestkast worden gehouden,

Schubbenlori's hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren (dag)licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Schubbenlori is aanvullend onderstaand van toepassing:

Schubbenlori's zijn in het algemeen geen vliegers. Ze maken veelvuldig gebruik van het gaas of takken om te klauteren waar ze naartoe willen. Kleine afstanden worden in de regel altijd klauterend afgelegd.

Regenwoudvogels zoals Lori's zijn geen lange afstandvliegers. Wel zijn het behendige wendbare vliegers en klauteraars zodat ze gemakkelijk hun voedsel kunnen bemachtigen in de boomtoppen

Het fokken met de Schubbenlori.

De Schubbenlori's zijn in het 3e jaar broedrijp. Soms al in het 2e jaar.

Het broedseizoen heeft geen vaste startdatum, maar kan het gehele jaar plaats vinden. In de buitenvolière kan vanaf het voorjaar wel met het broedseizoen worden begonnen.

De vogels doen twee tot drie broedronden per seizoen.

Als de vogels binnen worden gehouden is een broedkooi nodig van 100x50x40 cm.

Schubbenlori's zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 20 x 20 x 60 cm, met een invlieggat van 7 cm. Het verdient aanbeveling aan de binnenzijde een strookje gaas naar het invlieggat aan te brengen. Ook kan gebruik gemaakt worden van een horizontaal broedblok met een voorruimte.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen of beukenspaanders van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Er worden meestal twee eieren gelegd, zelden drie, die door de pop zelf worden uitgebroed. De man zal haar vaak assisteren met het broeden.

De broedtijd is gemiddeld 23 – 26 dagen, dit is mede afhankelijk van de omgevingstemperatuur en de luchtvochtigheid. Het uitkomstpercentage is 80%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd. Lori's zijn zorgzame ouders en het komt maar zelden voor dat ze niet zelf de jongen groot brengen.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

Na 75 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen:

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast worden ook een aantal kleurmutaties gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Lori's zijn nectaretende vogels.

Zij krijgen deze nectar via een droog poeder van b.v. AVES met drinkwater, en in water opgelost poeder van Avian.

Voerfabrikanten zoals Aves en Avian hebben zich gespecialiseerd op voeding voor Lori's.

In het voer van Aves en Avian zitten alle benodigde voedingsstoffen en mineralen.

Het bereiden van een compleet voer is eenvoudig.

Als men meer variatie in het voeraanbod wil aanbrenge dan kan men eivoer, kiemzaad en voedingssupplementen en wat fruit toevoegen

Lori's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Dit komt door de vloeibare voeding en fruit, beiden bevatten al veel vocht.

Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden.

De vogels baden graag in open schalen..

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Lori's zijn snel gewend aan mensen en hebben een hierdoor geen speciale training nodig om op een tentoonstelling ingezonden te kunnen worden.

Schubbenlori's kunnen vijf jaar als Eigen kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen worden voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrès wordt gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 5,5 mm.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Schubbenlori niet verplicht.

Aankoop en verkoop.

De aanschaf van Schubbenlori's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Lori's geplaatst zijn op de Europese soortenlijst, bijlage B, is de verkoper verplicht bij iedere afzonderlijke vogel een overdrachtsverklaring te schrijven en deze aan de koper te overhandigen.

Het verdient aanbeveling een kopie van de houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden.

Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Schubbenlori is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping zal een Schubbenlori geen kans van overleving hebben. Hun voedselbron Nectar en pollen zijn immers in de winter niet aanwezig zodat door voedselgebrek de vogels zullen sterven. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Gert van Dooren, fokker van Lori's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig MemorandumTijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

F. Beswerda, *Lori's*, uitg. Zuidgroep BV Best, 1981, ISBN 906248299

Peter van Odekerken, *A Guide to Lories and Lorikeets*, published and edited by Australian Birdkeeper, 1995, ISBN 0958744595

Rosemary Low, *Hancock House Encyclopedia of the Lories*, Hancock House Publishers Ltd, 1998, ISBN 0888394136 sales@handcockhouse.com

Links

BirdLife International 2012. *Trichoglossus haematodus*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.loribreeders.com

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn

Geelkoplori

2021, versie 1.2

NBvV code N. 31.003.016

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Trichoglossus

Soort: **Trichoglossus euteles**

Soorten/ondersoorten:

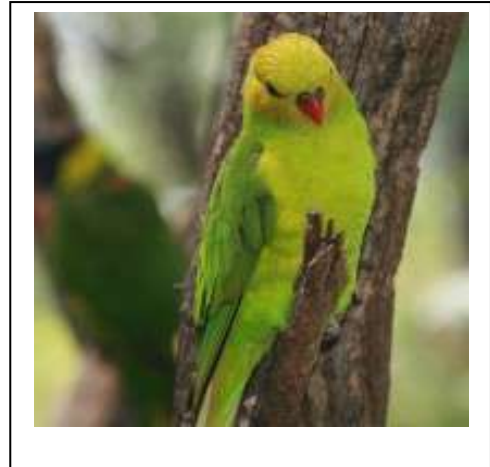
Er zijn geen ondersoorten.

Land van herkomst:

Het eiland Timor.

Oorspronkelijk biotoop:

Open landbouwgronden en nabij nederzettingen

Beschrijving vogel:

De Geelkoplori is 23 - 25 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en een pop is minimaal.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen.

De boven en ondersnavel is oranje. Aan de basis is de bovensnavel wat donker van kleur.

De naakte oogring is donkergrijs. De iris van het oog is oranje, de pupil is zwart.

Het voorhoofd is boven de snavel zwart wat doorloopt tot tegen de ogen. De kopkleur is olijfgeel en gaat in de nek over in lichtgroen. De rugbevedering is lichtgroen.

De hals heeft dezelfde kleur als de nek. De borst, buik, flanken en onderlichaam is olijfgroen., vaag donker gestreept. De onderstaart dekveren zijn groen met een gele waas.

De vleugeldekken zijn geelgroen en wat licht omzoomd. De vleugelpennen zijn donkergroen.

De buitenste slagpennen van de vleugel zijn donkergrijs. De onderzijde van de vleugels laat een gele band zien. De staart is aan de bovenzijde blauwgroen, de onderzijde is geelgroen.

De poten zijn grijs met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Geelkoplori is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC = niet bedreigd.

Captive breeding and conservation.

Onder anderen door de hoge kwaliteit van de commerciële voedingsproducten die tegenwoordig op de markt zijn, wordt met vele soorten vandaag de dag gefokt. Voerfabrikanten zijn ingesprongen op de vraag naar producten voor Lori's.

Er is voor de Lori liefhebbers een grote keus aanwezig bij de aanschaf van verschillende Lori geslachten en soorten. Importen van deze vogelsoorten vinden al jaren niet meer plaats. De in Europa aanwezige Lori's zijn nu gedomesticeerd en vormen een belangrijke verrijking in de hobbymatige en duurzame vogelsport, die door veel aviculturisten wordt uitgeoefend.

De Nederlandse Lori fokkers dragen met hun goede fokresultaten in hoge mate bij aan het in stand houden van een goede Europese genen pool. Veel hobbymatige fokkers zorgen ook dat dierentuinen en vogelparken kunnen beschikken over nieuwe en jonge Lori soorten.

Wereldwijd vindt dagelijks houtkap plaats. Door nu een goede genen pool te behouden zijn straks nog steeds herintroducties mogelijk in hun natuurlijke habitat.

Dit is niet alleen de verantwoordelijkheid die vele fokkers delen, maar ligt ook vastgelegd in het beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers ten aanzien van het houden van en fokken met kooi- en volièrevogels.

Een groep fokkers hebben reeds particuliere initiatieven ontplooid in Nederland en Europa om soorten in kaart te brengen en zijn samenwerkingsverbanden aangegaan om de daarvoor in aanmerking komende soorten in kaart te brengen. Men richt zich daarbij vooral op soorten die door ontbossing en habitat bedreigd of ernstig bedreigd worden in hun voortbestaan.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de

bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Geelkoplori**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁵ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Geelkoplori lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij Lori's zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

---

⁵ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Er is een kleine kans op het optreden van flagelaten. Deze zweepdierpjes zijn eenvoudig te bestrijden met het middel Rondizol 2,5%. De besmetting ontstaat alleen door direct contact met andere besmette lori's.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Geelkoplori.

Geelkoplori's kunnen worden gehuisvest in een onverwarmde binnenvlucht met daaraan gekoppeld een buitenvolière. Het is niet raadzaam andere vogels bij een koppel Lori's te plaatsen.

De benodigde ruimte per koppel is toch wel 200x50x50 cm.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen de 50 tot 90%.

Onder de 50% heeft tot gevolg dat de embryo's in de eieren sneller zullen afsterven.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd

Geelkoplori's zijn sterke Lori's maar een lichte bijverwarming is aan te raden in de winter, hun vloeibare voedsel moet niet bevriezen, terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen. Bij zo'n temperatuur moeten de vogels in de schaduw kunnen zitten.

De Lori's kunnen in een buitenvolière worden ondergebracht onder voorwaarde dat ze daar al in het voorjaar, zomer of najaar in geplaatst worden. In de winter moeten de Lori's niet van binnen naar buiten worden gebracht. Het verenkleed heeft zich dan niet geleidelijk aan kunnen passen aan de veranderende temperatuur. Het verenkleed is in de regel dikker bij vogels die de hele zomer in een buitenvolière zijn geweest dan die, die langdurig binnen zijn gehouden.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht in combinatie met kou. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd. Geelkoplori's kunnen in een buitenvolière tochtvrij en met een droge nestkast worden gehouden,

Geelkoplori's hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 14 - 16 uren (dag)licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Geelkoplori is aanvullend onderstaand van toepassing:

Geelkoplori's zijn in het algemeen geen vliegers. Ze maken veelvuldig gebruik van het gaas of takken om te klauteren waar ze naartoe willen. Kleine afstanden worden in de regel altijd klauterend afgelegd.

Regenwoudvogels zoals Lori's zijn geen lange afstandvliegers. Wel zijn het behendige wendbare vliegers en klauteraars zodat ze gemakkelijk hun voedsel kunnen bemachtigen in de boomtoppen.

Het zijn sociale vogels die zeer aanhankelijk kunnen worden naar de vaste verzorger toe. Ze maken niet veel lawaai.

Het fokken met de Geelkoplori.

De Geelkoplori's zijn in het 3e jaar broedrijp. Soms al in het 2e jaar.

Het broedseizoen heeft geen vaste startdatum, maar kan het gehele jaar plaats vinden. In de buitenvolière kan vanaf het voorjaar wel met het broedseizoen worden begonnen.

De vogels doen twee broedronde per seizoen.

Als de vogels binnen worden gehouden is een broedkooi nodig van 200x50x50 cm.

Geelkoplori's zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 20 x 20 x 40 cm, met een invlieggat van 8 cm. Het verdient aanbeveling aan de binnenzijde een strookje gaas naar het invlieggat aan te brengen. Ook kan gebruik gemaakt worden van een horizontaal broedblok met een voorruimte.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen of beukenspaanders van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Er worden meestal vier tot wel zeven eieren, die door de pop zelf worden uitbroed. De man zal haar vaak assisteren met het broeden.

De broedtijd is gemiddeld 23 dagen, dit is mede afhankelijk van de omgevingstemperatuur en de luchtvochtigheid. Het uitkomstpercentage is 100%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd. Lori's zijn zorgzame ouders en het komt maar zelden voor dat ze niet zelf de jongen groot brengen.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

Na 76 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen:

1^e fokverslag SIV.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol sinds 1981 met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Lori's zijn nectaretende vogels.

Zij krijgen deze nectar via een droog poeder van b.v. AVES met drinkwater, en in water opgelost poeder van Avian.

Voerfabrikanten zoals Aves en Avian hebben zich gespecialiseerd op voeding voor Lori's.

In het voer van Aves en Avian zitten alle benodigde voedingsstoffen en mineralen.

Het bereiden van een compleet voer is eenvoudig.

Als men meer variatie in het voeraanbod wil aanbrenge(n) dan kan men eivoer, kiemzaad en voedingssupplementen toevoegen. Aan lori's kan een salsa van komkommer, druiven wortel, appel paprika rozijnen en half rijpe mais zolang die er is gegeven worden. Een normale eetlepel per vogel, die kleine lori's iets minder.

Lori's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Dit komt door de vloeibare voeding en fruit, beiden bevatten al veel vocht.

Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden.

De vogels baden graag in open schalen.

Het is absoluut noodzakelijk om iedere dag de voerbakjes met een heet sopje uit te wassen.

Dit in verband met het snel gisten van de natte voeding die gemorst of overgebleven is.

Bij zeer warm weer twee maal per dag de natte voeding vers aanbieden.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Lori's zijn snel gewend aan mensen en hebben een hierdoor geen speciale training nodig om op een tentoonstelling ingezonden te kunnen worden.

Geelkoplori's kunnen vijf jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen worden voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrès wordt gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 5,4 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Geelkoplori niet verplicht.

Aankoop en verkoop.

De aanschaf van Geelkoplori's als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Lori's geplaatst zijn op de Europese soortenlijst, bijlage B, is de verkoper verplicht bij iedere afzonderlijke vogel een overdrachtsverklaring te schrijven en deze aan de koper te overhandigen.

Het verdient aanbeveling een kopie van de houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden.

Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Geelkoplori is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping zal een Geelkoplori geen kans van overleving hebben. Hun voedselbron Nectar en pollen zijn immers in de winter niet aanwezig zodat door voedselgebrek de vogels zullen sterven. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Piet van der Zanden, fokker van Lori's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

F. Beswerda, *Lori's*, uitg. Zuidgroep BV Best, 1981, ISBN 906248299

Peter van Odekerken, *A Guide to Lories and Lorikeets*, published and edited by Australian Birdkeeper, 1995, ISBN 0958744595

Rosemary Low, *Hancock House Encyclopedia of the Lories*, Hancock House Publishers Ltd, 1998, ISBN 0888394136 sales@handcockhouse.com

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links

BirdLife International 2012. *Trichoglossus euteles*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.loribreeders.com

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

Specifieke houderijrichtlijn Groenneklori

2021, versie 1.2

NBvV code N. 31. 003.018

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Trichoglossus

Soort: **Trichoglossus haematodus haematodus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn 14 ondersoorten.
Sommige worden als een zelfstandige soort beschouwd.

Land van herkomst:

Zuidelijke Molukken, Papoea Nieuw Guinea

Oorspronkelijk biotoop:

Regenwouden, bergwouden, kleine bosgebieden met bloemdragende bomen.

Beschrijving vogel:

De Groenneklori heeft als synoniem: Regenbooglori.

De Groenneklori is 26 tot 27 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is minimaal.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is oranjerood.. De naakte oogring is donkergrijs. De iris van het oog is roodbruin, de pupil is zwart.

De kopbevedering is diepblauw. Op het achterhoofd bevindt zich een groengele band. De nek en rug zijn groen. Ook de stuit en bovenstaart dekveren zijn groen.

De keel is blauw. De borst is rood met een zwarte omzoming van de contourveren,
De buik is groen. De dijen en het onderlichaam zijn geel met geelgroene strepen. De onderstaart dekveren zijn geelgroen.

De vleugeldekenveren zijn groen. De vleugelpennen en staartpennen zijn groen met een gele binnenvaan.

In de vlucht is op de ondervleugels een gele band waarneembaar. De ondervleugels zijn rood van kleur.

De poten zijn grijs, met grijze nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Groenneklori is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List.

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC = niet bedreigd.

Captive breeding and conservation.

Onder anderen door de hoge kwaliteit van de commerciële voedingsproducten die tegenwoordig op de markt zijn, wordt met vele soorten vandaag de dag gefokt. Voerfabrikanten zijn ingesprongen op de vraag naar producten voor Lori's.

Er is voor de Lori liefhebbers een grote keus aanwezig bij de aanschaf van verschillende Lori geslachten en soorten. Importen van deze vogelsoorten vinden al jaren niet meer plaats. De in Europa aanwezige Lori's zijn nu gedomesticeerd en vormen een belangrijke verrijking in de hobbymatige en duurzame vogelsport, die door veel aviculturisten wordt uitgeoefend.

De Nederlandse Lori fokkers dragen met hun goede fokresultaten in hoge mate bij aan het in stand houden van een goede Europese genen pool. Veel hobbymatige fokkers zorgen ook dat dierentuinen en vogelparken kunnen beschikken over nieuwe en jonge Lori soorten.

Wereldwijd vindt dagelijks houtkap plaats. Door nu een goede genen pool te behouden zijn straks nog steeds herintroducties mogelijk in hun natuurlijke habitat.

Dit is niet alleen de verantwoordelijkheid die vele fokkers delen, maar ligt ook vastgelegd in het beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers ten aanzien van het houden van en fokken met kooi- en volièrevogels.

Een groep fokkers hebben reeds particuliere initiatieven ontplooid in Nederland en Europa om soorten in kaart te brengen en zijn samenwerkingsverbanden aangegaan om de daarvoor in aanmerking komende soorten in kaart te brengen. Men richt zich daarbij vooral op soorten die door ontbossing en habitat bedreigd of ernstig bedreigd worden in hun voortbestaan.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de

bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Groenneklori** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁶ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Groenneklori lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Er is een kleine kans op het optreden van flagelaten. Deze zweepdiertjes zijn eenvoudig te bestrijden met het middel Rondizol 2,5%. De besmetting ontstaat alleen door direct contact met andere lori's.

---

⁶ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Groenneklori.

Groenneklori's kunnen worden gehuisvest in een onverwarmde binnenvlucht met daaraan gekoppeld een buitenvolière. Het is niet raadzaam andere vogels bij een koppel Lori's te plaatsen.

De benodigde ruimte per koppel is toch wel 100 x 100 x 100 cm.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen de 50 tot 90%.

Onder de 50% heeft tot gevolg dat de embryo's in de eieren sneller zullen afsterven.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd

Groenneklori's zijn sterke Lori's maar een lichte bijverwarming is aan te raden in de winter, hun vloeibare voedsel moet niet bevriezen, terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen. Bij zo'n temperatuur moeten de vogels in de schaduw kunnen zitten.

De Lori's kunnen in een buitenvolière worden ondergebracht onder voorwaarde dat ze daar al in het voorjaar, zomer of najaar in geplaatst worden. In de winter moeten de Lori's niet van binnen naar buiten worden gebracht. Het verenkleed heeft zich dan niet geleidelijk aan kunnen passen aan de veranderende temperatuur. Het verenkleed is in de regel dikker bij vogels die de hele zomer in een buitenvolière zijn geweest dan die, die langdurig binnen zijn gehouden.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht in combinatie met kou. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd. Groenneklori's kunnen in een buitenvolière tochtvrij en met een droge nestkast worden gehouden,

Groenneklori's hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren (dag)licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Groenneklori is aanvullend onderstaand van toepassing:

Groenneklori's zijn in het algemeen geen vliegers. Ze maken veelvuldig gebruik van het gaas of takken om te klauteren waar ze naartoe willen. Kleine afstanden worden in de regel altijd klauterend afgelegd.

Regenwoudvogels zoals Lori's zijn geen lange afstandvliegers. Wel zijn het behendige wendbare vliegers en klauteraars zodat ze gemakkelijk hun voedsel kunnen bemachtigen in de boomtoppen.

Het fokken met de Groenneklori.

De Groenneklori's zijn in het 3e jaar broedrijp. Soms al in het 2e jaar.

Het broedseizoen heeft geen vaste startdatum, maar kan het gehele jaar plaats vinden. In de buitenvolière kan vanaf het voorjaar wel met het broedseizoen worden begonnen.

De vogels doen twee tot drie broedronden per seizoen.

Als de vogels binnen worden gehouden is een broedkooi nodig van 100x50x40 cm.

Groenneklori's zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 20 x 20 x 60 cm, met een invlieggat van 9 cm. Het verdient aanbeveling aan de binnenzijde een strookje gaas naar het invlieggat aan te brengen. Ook kan gebruik gemaakt worden van een horizontaal broedblok met een voorruimte.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen of beukenspaanders van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Er worden meestal twee eieren gelegd, zelden drie, die door de pop zelf worden uitgebroed.

De man zal haar vaak assisteren met het broeden.

De broedtijd is gemiddeld 23 – 26 dagen, dit is mede afhankelijk van de omgevingstemperatuur en de luchtvochtigheid. Het uitkomstpercentage is 80%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd. Lori's zijn zorgzame ouders en het komt maar zelden voor dat ze niet zelf de jongen groot brengen.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

Na 78 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen:

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, okt. 1980, blz. 430

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Lori's zijn nectaretende vogels.

Zij krijgen deze nectar via een droog poeder van b.v. AVES met drinkwater, en in water opgelost poeder van Avian.

Voerfabrikanten zoals Aves en Avian hebben zich gespecialiseerd op voeding voor Lori's.

In het voer van Aves en Avian zitten alle benodigde voedingsstoffen en mineralen.

Het bereiden van een compleet voer is eenvoudig.

Als men meer variatie in het voeraanbod wil aanbrengen dan kan men eivoer, kiemzaad en voedingssupplementen en wat fruit toevoegen

Lori's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Dit komt door de vloeibare voeding en fruit, beiden bevatten al veel vocht.

Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden.

De vogels baden graag in open schalen..

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Lori's zijn snel gewend aan mensen en hebben een hierdoor geen speciale training nodig om op een tentoonstelling ingezonden te kunnen worden.

Groeneklori's kunnen vijf jaar als Eigen kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een volière.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen worden voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrès wordt gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 6 mm.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Groeneklori niet verplicht.

Aankoop en verkoop.

De aanschaf van Groeneklori's als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Lori's geplaatst zijn op de Europese soortenlijst, bijlage B, is de verkoper verplicht bij iedere afzonderlijke vogel een overdrachtsverklaring te schrijven en deze aan de koper te overhandigen.

Het verdient aanbeveling een kopie van de houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden.

Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Groeneklori is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt

vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping zal een Groenneklori geen kans van overleving hebben. Hun voedselbron Nectar en pollen zijn immers in de winter niet aanwezig zodat door voedselgebrek de vogels zullen sterven. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Gert van Dooren, fokker van Lori's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schmitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

F. Beswerda, *Lori's*, uitg. Zuidgroep BV Best, 1981, ISBN 906248299

Peter van Odekerken, *A Guide to Lories and Lorikeets*, published and edited by Australian Birdkeeper, 1995, ISBN 0958744595

Rosemary Low, *Hancock House Encyclopedia of the Lories*, Hancock House Publishers Ltd, 1998, ISBN 0888394136 sales@handcockkhouse.com

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links

BirdLife International 2012. *Trichoglossus haematodus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.loribreeders.com

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Blauwkoplori

2021, versie 1.2

NBvV code N. 31. 003. 030

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Trichoglossus

Soort: **Trichoglossus haematodus caeruleiceps**

Soorten/ondersoorten:

De Blauwkoplori is een ondersoort van de Trichoglossus haematodus haematodus, de Nederlandse naam hiervoor is de Groenneklori.

Land van herkomst:

Zuidelijke Molukken, Papoea Nieuw Guinea

Oorspronkelijk biotoop:

Regenwouden, bergwouden, kleine bosgebieden met bloemdragende bomen.

Beschrijving vogel:

De Blauwkoplori heeft als synoniem: Fly Riverlori.

De Blauwkoplori is 26 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is minimaal.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is oranje-rood. De naakte oogring is donkergrijs. De iris van het oog is roodbruin, de pupil is zwart.

De kopbevedering is diepblauw. Op het achterhoofd bevindt zich een zuiver gele tot lichtgroene nekbands. De nek en rug zijn groen. Ook de stuit en bovenstaartdekveren zijn groen.

De keel is blauw. De borst is oranje-rood met een smalle blauw omzoming van de contourveren,

De buik is donkergroen tot zwartgroen. De dijen en het onderlichaam zijn geel met geelgroene strepen. De onderstaartdekveren zijn geelgroen.

De vleugeldekveren zijn groen. De vleugelpennen en staartpennen zijn groen met een gele binnenvaan.

In de vlucht is op de ondervleugels een gele band waarneembaar met zwarte uiteinden. De ondervleugeldekveren zijn rood van kleur.

De poten zijn grijs, met grijze nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Blauwkoplori is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC = niet bedreigd.

Captive breeding and conservation.

Onder anderen door de hoge kwaliteit van de commerciële voedingsproducten die tegenwoordig op de markt zijn, wordt met vele soorten vandaag de dag gefokt. Voerfabrikanten zijn ingesprongen op de vraag naar producten voor Lori's.

Er is voor de Lori liefhebbers een grote keus aanwezig bij de aanschaf van verschillende Lori geslachten en soorten. Importen van deze vogelsoorten vinden al jaren niet meer plaats. De in Europa aanwezige Lori's zijn nu gedomesticeerd en vormen een belangrijke verrijking in de hobbymatige en duurzame vogelsport, die door veel aviculturisten wordt uitgeoefend.

De Nederlandse Lori fokkers dragen met hun goede fokresultaten in hoge mate bij aan het in stand houden van een goede Europese genen pool. Veel hobbymatige fokkers zorgen ook dat dierentuinen en vogelparken kunnen beschikken over nieuwe en jonge Lori soorten.

Wereldwijd vindt dagelijks houtkap plaats. Door nu een goede genen pool te behouden zijn straks nog steeds herintroducties mogelijk in hun natuurlijke habitat.

Dit is niet alleen de verantwoordelijkheid die vele fokkers delen, maar ligt ook vastgelegd in het beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers ten aanzien van het houden van en fokken met kooi- en volièrevogels.

Een groep fokkers hebben reeds particuliere initiatieven ontplooid in Nederland en Europa om soorten in kaart te brengen en zijn samenwerkingsverbanden aangegaan om de daarvoor in aanmerking komende soorten in kaart te brengen. Men richt zich daarbij vooral op soorten die door ontbossing en habitat bedreigd of ernstig bedreigd worden in hun voortbestaan.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de

bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Blauwkoplori** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁷ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Blauwkoplori lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiaachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij Lori's zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

---

⁷ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Er is een kleine kans op het optreden van flagelaten. Deze zweepdierpjes zijn eenvoudig te bestrijden met het middel Rondizol 2,5%. De besmetting ontstaat alleen door direct contact met andere lori's.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Blauwkoplori.

Blauwkoplori's kunnen worden gehuisvest in een onverwarmde binnenvlucht met daaraan gekoppeld een buitenvolière. Het is niet raadzaam andere vogels bij een koppel Lori's te plaatsen.

De benodigde ruimte per koppel is toch wel 200 x 50 x 50 cm.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen de 50 tot 90%.

Onder de 50% heeft tot gevolg dat de embryo's in de eieren sneller zullen afsterven.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd

Blauwkoplori's zijn sterke Lori's maar een lichte bijverwarming is aan te raden in de winter, hun vloeibare voedsel moet niet bevriezen, terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen. Bij zo'n temperatuur moeten de vogels in de schaduw kunnen zitten.

De Lori's kunnen in een buitenvolière worden ondergebracht onder voorwaarde dat ze daar al in het voorjaar, zomer of najaar in geplaatst worden. In de winter moeten de Lori's niet van binnen naar buiten worden gebracht. Het verenkleed heeft zich dan niet geleidelijk aan kunnen passen aan de veranderende temperatuur. Het verenkleed is in de regel dikker bij vogels die de hele zomer in een buitenvolière zijn geweest dan die, die langdurig binnen zijn gehouden.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht in combinatie met kou. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volièr zelf tocht en vorstvrij is gebouwd. Blauwkoplori's kunnen in een buitenvolière tochtvrij en met een droge nestkast worden gehouden,

Blauwkoplori's hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren (dag)licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Blauwkoplori is aanvullend onderstaand van toepassing:

Blauwkoplori's zijn in het algemeen geen vliegers. Ze maken veelvuldig gebruik van het gaas of takken om te klauteren waar ze naartoe willen. Kleine afstanden worden in de regel altijd klauterend afgelegd.

Regenwoudvogels zoals Lori's zijn geen lange afstandvliegers. Wel zijn het behendige wendbare vliegers en klauteraars zodat ze gemakkelijk hun voedsel kunnen bemachtigen in de boomtoppen

Het fokken met de Blauwkoplori.

De Blauwkoplori's zijn in het 3e jaar broedrijp. Soms al in het 2e jaar.

Het broedseizoen heeft geen vaste startdatum, maar kan het gehele jaar plaats vinden. In de buitenvolière kan vanaf het voorjaar wel met het broedseizoen worden begonnen.

De vogels doen twee tot drie broedronden per seizoen.

Als de vogels binnen worden gehouden is een broedkooi nodig van 200x50x50 cm.

Blauwkoplori's zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 20 x 20 x 40 cm, met een invlieggat van 9 cm. Het verdient aanbeveling aan de binnenzijde een strookje gaas naar het invlieggat aan te brengen. Ook kan gebruik gemaakt worden van een horizontaal broedblok met een voorruimte.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen of beukenspaanders van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Er worden meestal twee eieren gelegd, zelden drie, die door de pop zelf worden uitgebroed.

De man zal haar vaak assisteren met het broeden.

De broedtijd is gemiddeld 23 – 26 dagen, dit is mede afhankelijk van de omgevingstemperatuur en de luchtvochtigheid. Het uitkomstpercentage is 80%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd. Lori's zijn zorgzame ouders en het komt maar zelden voor dat ze niet zelf de jongen groot brengen.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

Na 78 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen:

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Lori's zijn nectaretende vogels.

Zij krijgen deze nectar via een droog poeder van b.v. AVES met drinkwater, en in water opgelost poeder van Avian.

Voerfabrikanten zoals Aves en Avian hebben zich gespecialiseerd op voeding voor Lori's.

In het voer van Aves en Avian zitten alle benodigde voedingsstoffen en mineralen.

Het bereiden van een compleet voer is eenvoudig.

Als men meer variatie in het voeraanbod wil aanbrenge dan kan men eivoer, kiemzaad en voedingssupplementen en wat gevarieerd fruit en groente toevoegen

Lori's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Dit komt door de vloeibare voeding en fruit, beiden bevatten al veel vocht.

Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden.

De vogels baden graag in open schalen..

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Lori's zijn snel gewend aan mensen en hebben een hierdoor geen speciale training nodig om op een tentoonstelling ingezonden te kunnen worden.

Blauwkoplori's kunnen vijf jaar als Eigen kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen worden voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 6 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de ongeringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Blauwkoplori met een gesloten pootring niet verplicht.

Aankoop en verkoop.

De aanschaf van Blauwkoplori's als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Lori's geplaatst zijn op de Europese soortenlijst, bijlage B, is de verkoper verplicht bij iedere afzonderlijke vogel een overdrachtsverklaring te schrijven en deze aan de koper te overhandigen.

Het verdient aanbeveling een kopie van de houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Blauwkoplori is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt

vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping zal een Blauwkoplori geen kans van overleving hebben. Hun voedselbron Nectar en pollen zijn immers in de winter niet aanwezig zodat door voedselgebrek de vogels zullen sterven. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Piet van der Zanden, fokker van Lori's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

F. Beswerda, *Lori's*, uitg. Zuidgroep BV Best, 1981, ISBN 906248299

Peter van Odekerken, *A Guide to Lories and Lorikeets*, published and edited by Australian Birdkeeper, 1995, ISBN 0958744595

Rosemary Low, *Hancock House Encyclopedia of the Lories*, Hancock House Publishers Ltd, 1998, ISBN 0888394136 sales@handcockkhouse.com

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel4, ISBN 8487334229

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*,
Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Links

BirdLife International 2012. *Trichoglossus haematodus*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.loribreeders.com

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Massena lori

2021, versie 1.2

NBvV code N. 31.003.009

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Trichoglossus

Soort: **Trichoglossus haematodus
massena**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn 14 ondersoorten.
De nominaatvorm is de Groenneklori
De Massena lori is een ondersoort.

Land van herkomst:

Karka, Bismarck archipel, Salomonseilanden en
Varnuta.

Oorspronkelijk biotoop:

Regenwouden, bergwouden, kleine bosgebieden met bloemdragende bomen.

Beschrijving vogel:

De Massena lori heeft als synoniem: Kokosnootlori.

De Massena lori is 26 tot 27 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is minimaal.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is oranjerood. De naakte oogring is donkergrijs. De iris van het oog is roodbruin, de pupil is zwart.

Het voorhoofd is mauve blauw.. De kopbevedering vanaf het voorhoofd is bruin met een puperkleurige waas. Op het zwarte achterhoofd bevindt zich een lichtgroene band. De nek en rug zijn groen. Ook de stuit en bovenstaart dekveren zijn groen.

De keel is mauve blauw, de hals is zwart.. De borst is rood met een zwarte omzoming van de contourveren,

De buik is groen. De dijen en het onderlichaam zijn geel met geelgroene strepen. De onderstaart dekveren zijn geelgroen.

De vleugeldekken zijn groen. De vleugelpennen en staartpennen zijn groen met een zwarte binnenvaan.

De poten zijn grijs, met grijze nagels.

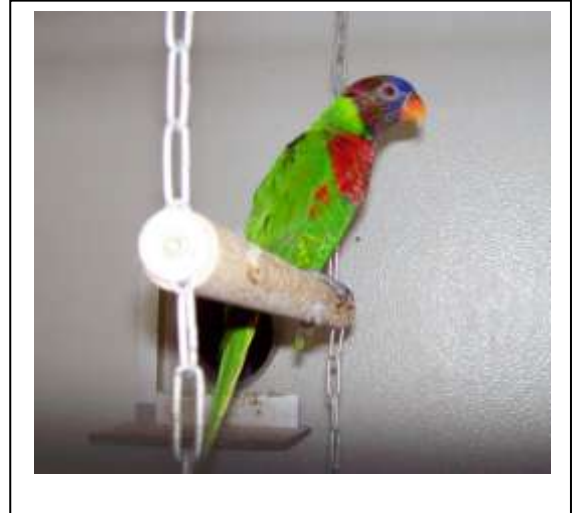

Foto mevr. Y Klein - Wildeboer

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Massena lori is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC = niet bedreigd.

Captive breeding and conservation.

Onder anderen door de hoge kwaliteit van de commerciële voedingsproducten die tegenwoordig op de markt zijn, wordt met vele soorten vandaag de dag gefokt. Voerfabrikanten zijn ingesprongen op de vraag naar producten voor Lori's.

Er is voor de Lori liefhebbers een grote keus aanwezig bij de aanschaf van verschillende Lori geslachten en soorten. Importen van deze vogelsoorten vinden al jaren niet meer plaats. De in Europa aanwezige Lori's zijn nu gedomesticeerd en vormen een belangrijke verrijking in de hobbymatige en duurzame vogelsport, die door veel aviculturisten wordt uitgeoefend.

De Nederlandse Lori fokkers dragen met hun goede fokresultaten in hoge mate bij aan het in stand houden van een goede Europese genen pool. Veel hobbymatige fokkers zorgen ook dat dierentuinen en vogelparken kunnen beschikken over nieuwe en jonge Lori soorten.

Wereldwijd vindt dagelijks houtkap plaats. Door nu een goede genen pool te behouden zijn straks nog steeds herintroducties mogelijk in hun natuurlijke habitat.

Dit is niet alleen de verantwoordelijkheid die vele fokkers delen, maar ligt ook vastgelegd in het beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers ten aanzien van het houden van en fokken met kooi- en volièrevogels.

Een groep fokkers hebben reeds particuliere initiatieven ontplooid in Nederland en Europa om soorten in kaart te brengen en zijn samenwerkingsverbanden aangegaan om de daarvoor in aanmerking komende soorten in kaart te brengen. Men richt zich daarbij vooral op soorten die door ontbossing en habitat bedreigd of ernstig bedreigd worden in hun voortbestaan.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de

bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Massena lori** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁸ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Massena lori lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Er is een kleine kans op het optreden van flagelaten. Deze zweepdiertjes zijn eenvoudig te bestrijden met het middel Rondizol 2,5%. De besmetting ontstaat alleen door direct contact met andere lori's

---

⁸ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Massena lori.

Massena lori's kunnen worden gehuisvest in een onverwarmde binnenvlucht met daaraan gekoppeld een buitenvolière. Het is niet raadzaam andere vogels bij een koppel Lori's te plaatsen.

De benodigde ruimte per koppel is toch wel 100 x 100 x 100 cm.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen de 50 tot 90%.

Onder de 50% heeft tot gevolg dat de embryo's in de eieren sneller zullen afsterven.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd

Massena lori's zijn sterke Lori's maar een lichte bijverwarming is aan te raden in de winter, hun vloeibare voedsel moet niet bevriezen, terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen. Bij zo'n temperatuur moeten de vogels in de schaduw kunnen zitten.

De Lori's kunnen in een buitenvolière worden ondergebracht onder voorwaarde dat ze daar al in het voorjaar, zomer of najaar in geplaatst worden. In de winter moeten de Lori's niet van binnen naar buiten worden gebracht. Het verenkleed heeft zich dan niet geleidelijk aan kunnen passen aan de veranderende temperatuur. Het verenkleed is in de regel dikker bij vogels die de hele zomer in een buitenvolière zijn geweest dan die, die langdurig binnen zijn gehouden.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht in combinatie met kou. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd. Massena lori's kunnen in een buitenvolière tochtvrij en met een droge nestkast worden gehouden,

Massena lori's hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren (dag)licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Massena lori is aanvullend onderstaand van toepassing:

Massena lori's zijn in het algemeen geen vliegers. Ze maken veelvuldig gebruik van het gaas of takken om te klauteren waar ze naartoe willen. Kleine afstanden worden in de regel altijd klauterend afgelegd.

Regenwoudvogels zoals Lori's zijn geen lange afstandvliegers. Wel zijn het behendige wendbare vliegers en klauteraars zodat ze gemakkelijk hun voedsel kunnen bemachtigen in de boomtoppen

Het fokken met de Massena lori.

De Massena lori's zijn in het 3e jaar broedrijp. Soms al in het 2e jaar.

Het broedseizoen heeft geen vaste startdatum, maar kan het gehele jaar plaats vinden. In de buitenvolière kan vanaf het voorjaar wel met het broedseizoen worden begonnen.

De vogels doen twee tot drie broedronden per seizoen.

Als de vogels binnen worden gehouden is een broedkooi nodig van 100x50x40 cm.

Massena lori's zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 20 x 20 x 60 cm, met een invlieggat van 9 cm. Het verdient aanbeveling aan de binnenzijde een strookje gaas naar het invlieggat aan te brengen. Ook kan gebruik gemaakt worden van een horizontaal broedblok met een voorruimte.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen of beukenspaanders van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Er worden meestal twee eieren gelegd, zelden drie, die door de pop zelf worden uitgebroed.

De man zal haar vaak assisteren met het broeden.

De broedtijd is gemiddeld 23 – 26 dagen, dit is mede afhankelijk van de omgevingstemperatuur en de luchtvochtigheid. Het uitkomstpercentage is 80%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd. Lori's zijn zorgzame ouders en het komt maar zelden voor dat ze niet zelf de jongen groot brengen.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

Na 78 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen:

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er sinds 1999 succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Lori's zijn nectaretende vogels.

Zij krijgen deze nectar via een droog poeder van b.v. AVES met drinkwater, en in water opgelost poeder van Avian.

Voerfabrikanten zoals Aves en Avian hebben zich gespecialiseerd op voeding voor Lori's.

In het voer van Aves en Avian zitten alle benodigde voedingsstoffen en mineralen.

Het bereiden van een compleet voer is eenvoudig.

Een tweede methode is het samenstellen van een pap bestaande uit CeDe, aangevuld met een 7 Granen mix (voor de mens van de Aldi), provitaminen van "De Imme" en Honing Sti-Hu-Dru van "De Imme" . Het geheel aangengeld met water.

Als men meer variatie in het voeraanbod wil aanbrenge(n) dan kan men eivoer, kiemzaad en voedingssupplementen en wat fruit toevoegen. Wanneer voorradig kunnen ook wilde aardbeities uit de tuin, bloemen en paardenbloemen worden gegeven. Ook zijn Lori's gek op druiven en granaatappels.

Lori's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Dit komt door de vloeibare voeding en fruit, beiden bevatten al veel vocht.

Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden.

De vogels baden graag in open schalen..

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Lori's zijn snel gewend aan mensen en hebben een hierdoor geen speciale training nodig om op een tentoonstelling ingezonden te kunnen worden.

Massena lori's kunnen vijf jaar als Eigen kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een volière.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen worden voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of voliè-res wordt gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 6 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Massena lori niet verplicht.

Aankoop en verkoop.

De aanschaf van Massena lori's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Lori's geplaatst zijn op de Europese soortenlijst, bijlage B, is de verkoper verplicht bij iedere afzonderlijke vogel een overdrachtsverklaring te schrijven en deze aan de koper te overhandigen.

Het verdient aanbeveling een kopie van de houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Massena lori is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping zal een Massena lori geen kans van overleving hebben. Hun voedselbron Nectar en pollen zijn immers in de winter niet aanwezig zodat door voedselgebrek de vogels zullen sterven. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door mevr. Y. Klein - Wildeboer, fokster van Lori's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, Parrots of the World, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*,
in 2 delen.

F. Beswerda, *Lori's*, uitg. Zuidgroep BV Best, 1981, ISBN 906248299

Peter van Odekerken, *A Guide to Lories and Lorikeets*, published and edited by Australian Birdkeeper, 1995, ISBN 0958744595

Rosemary Low, *Hancock House Encyclopedia of the Lories*, Hancock House Publishers Ltd, 1998, ISBN 0888394136 sales@handcockkhouse.com

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*,
Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Links

BirdLife International 2012. *Trichoglossus haematodus*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.loribreeders.com

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Roodnek lori

2021, versie 1.2

NBvV code N. 31. 003.013

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Trichoglossus

Soort: **Trichoglossus rubritorquis**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten.

Land van herkomst:

Australië.

Foto P. van der Zanden

Oorspronkelijk biotoop:

Regenwouden, bergwouden, kleine bosgebieden met bloemdragende bomen.

Beschrijving vogel:

De Roodneklori heeft als synoniem: Roodhalsregenbooglori.

De Roodneklori is 30 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is minimaal.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is oranjerood. De naakte oogring is donkergrijs. De iris van het oog is roodbruin, de pupil is zwart.

De kopbevedering is diepblauw. Op het achterhoofd bevindt zich een rode band. De band tussen rug en nekband is zwart-blauw, deze heeft de vorm van een driehoek. Ook de stuit en bovenstaart dekveren zijn groen.

De keel is blauw. De borst is rood met een zwarte omzoming van de contourveren, De buik is groen. De dijen en het onderlichaam zijn geel met geelgroene strepen. De onderstaart dekveren zijn geelgroen.

De vleugeldekveren zijn groen. De vleugelpennen en staartpennen zijn groen. De binnenste vleugelpennen zijn groen, de buitenste vleugelpennen zijn zwart. De ondervleugel dekveren zijn rood, de onderkant van de slagpennen is geel met brede zwarte uiteinden. De staart is aan de bovenzijde groen, de onderzijde is olijfgroen.

De poten zijn grijs, met grijze nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Roodneklori is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC = niet bedreigd.

Captive breeding and conservation.

Onder anderen door de hoge kwaliteit van de commerciële voedingsproducten die tegenwoordig op de markt zijn, wordt met vele soorten vandaag de dag gefokt. Voerfabrikanten zijn ingesprongen op de vraag naar producten voor Lori's.

Er is voor de Lori liefhebbers een grote keus aanwezig bij de aanschaf van verschillende Lori geslachten en soorten. Importen van deze vogelsoorten vinden al jaren niet meer plaats. De in Europa aanwezige Lori's zijn nu gedomesticeerd en vormen een belangrijke verrijking in de hobbymatige en duurzame vogelsport, die door veel aviculturisten wordt uitgeoefend.

De Nederlandse Lori fokkers dragen met hun goede fokresultaten in hoge mate bij aan het in stand houden van een goede Europese genen pool. Veel hobbymatige fokkers zorgen ook dat dierentuinen en vogelparken kunnen beschikken over nieuwe en jonge Lori soorten.

Wereldwijd vindt dagelijks houtkap plaats. Door nu een goede genen pool te behouden zijn straks nog steeds herintroducties mogelijk in hun natuurlijke habitat.

Dit is niet alleen de verantwoordelijkheid die vele fokkers delen, maar ligt ook vastgelegd in het beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers ten aanzien van het houden van en fokken met kooi- en volièrevogels.

Een groep fokkers hebben reeds particuliere initiatieven ontplooid in Nederland en Europa om soorten in kaart te brengen en zijn samenwerkingsverbanden aangegaan om de daarvoor in aanmerking komende soorten in kaart te brengen. Men richt zich daarbij vooral op soorten die door ontbossing en habitat bedreigd of ernstig bedreigd worden in hun voortbestaan.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de

bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Roodneklori**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Roodneklori lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiaachtigen bekend zijn.

Er is een kleine kans op het optreden van flagelaten. Deze zweepdiertjes zijn eenvoudig te bestrijden met het middel Rondizol 2,5%. De besmetting ontstaat alleen door direct contact met andere lori's.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

---

⁹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Roodneklori.

Roodneklori's kunnen worden gehuisvest in een onverwarmde binnenvlucht met daaraan gekoppeld een buitenvolière. Het is niet raadzaam andere vogels bij een koppel Lori's te plaatsen.

De benodigde ruimte per koppel is toch wel 100 x 100 x 100 cm.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen de 50 tot 90%.

Onder de 50% heeft tot gevolg dat de embryo's in de eieren sneller zullen afsterven.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd

Roodneklori's zijn sterke Lori's maar een lichte bijverwarming is aan te raden in de winter, hun vloeibare voedsel moet niet bevriezen, terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen. Bij zo'n temperatuur moeten de vogels in de schaduw kunnen zitten.

De Lori's kunnen in een buitenvolière worden ondergebracht onder voorwaarde dat ze daar al in het voorjaar, zomer of najaar in geplaatst worden. In de winter moeten de Lori's niet van binnen naar buiten worden gebracht. Het verenkleed heeft zich dan niet geleidelijk aan kunnen passen aan de veranderende temperatuur. Het verenkleed is in de regel dikker bij vogels die de hele zomer in een buitenvolière zijn geweest dan die, die langdurig binnen zijn gehouden.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht in combinatie met kou. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd. Roodneklori's kunnen in een buitenvolière tochtvrij en met een droge nestkast worden gehouden,

Roodneklori's hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren (dag)licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Roodneklori is aanvullend onderstaand van toepassing:

Roodneklori's zijn in het algemeen geen vliegers. Ze maken veelvuldig gebruik van het gaas of takken om te klauteren waar ze naartoe willen. Kleine afstanden worden in de regel altijd klauterend afgelegd.

Regenwoudvogels zoals Lori's zijn geen lange afstandvliegers. Wel zijn het behendige wendbare vliegers en klauteraars zodat ze gemakkelijk hun voedsel kunnen bemachtigen in de boomtoppen

Het fokken met de Roodneklori.

De Roodneklori's zijn in het 3e jaar broedrijp. Soms al in het 2e jaar.

Het broedseizoen heeft geen vaste startdatum, maar kan het gehele jaar plaats vinden. In de buitenvolière kan vanaf het voorjaar wel met het broedseizoen worden begonnen.

De vogels doen twee tot drie broedronde per seizoen.

Als de vogels binnen worden gehouden is een broedkooi nodig van 200x50x50 cm. Roodneklori's zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 40 cm, met een invlieggat van 8 cm. Het verdient aanbeveling aan de binnenzijde een strookje gaas naar het invlieggat aan te brengen. Ook kan gebruik gemaakt worden van een horizontaal broedblok met een voorruimte.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen of beukenspaanders van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Er worden meestal twee eieren gelegd, zelden drie, die door de pop zelf worden uitgebroed. De man zal haar vaak assisteren met het broeden.

De broedtijd is gemiddeld 23 – 26 dagen, dit is mede afhankelijk van de omgevingstemperatuur en de luchtvochtigheid. Het uitkomstpercentage is 100%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd. Lori's zijn zorgzame ouders en het komt maar zelden voor dat ze niet zelf de jongen groot brengen.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

Na 78 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen:

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 1981, blz. 209

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Lori's zijn nectaretende vogels.

Zij krijgen deze nectar via een droog poeder van b.v. AVES met drinkwater, en in water opgelost poeder van Avian.

Voerfabrikanten zoals Aves en Avian hebben zich gespecialiseerd op voeding voor Lori's.

In het voer van Aves en Avian zitten alle benodigde voedingsstoffen en mineralen.

Het bereiden van een compleet voer is eenvoudig.

Als men meer variatie in het voeraanbod wil aanbrenge dan kan men eivoer, kiemzaad en voedingssupplementen en wat gevarieerd fruit en groente toevoegen.

Lori's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Dit komt door de vloeibare voeding en fruit, beiden bevatten al veel vocht.

Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden.

De vogels baden graag in open schalen..

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Lori's zijn snel gewend aan mensen en hebben een hierdoor geen speciale training nodig om op een tentoonstelling ingezonden te kunnen worden.

Roodneklori's kunnen vijf jaar als Eigen kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een volière.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen worden voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring. Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 6 mm.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen. De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Roodneklori niet verplicht.

Aankoop en verkoop

De aanschaf van Roodneklori's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Lori's geplaatst zijn op de Europese soortenlijst, bijlage B, is de verkoper verplicht bij iedere afzonderlijke vogel een overdrachtsverklaring te schrijven en deze aan de koper te overhandigen.

Het verdient aanbeveling een kopie van de houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Roodneklori is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren. Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie) Dan is de Wet milieubeheer van toepassing. Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV. De APV regelt het volgende:
(Geluid)hinder door dieren:
Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.
Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping zal een Roodneklori geen kans van overleving hebben. Hun voedselbron Nectar en pollen zijn immers in de winter niet aanwezig zodat door voedselgebrek de vogels zullen sterven. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld. Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Piet van der Zanden, fokker van Lori's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

F. Beswerda, *Lori's*, uitg. Zuidgroep BV Best, 1981, ISBN 906248299

Peter van Odekerken, *A Guide to Lories and Lorikeets*, published and edited by Australian Birdkeeper, 1995, ISBN 0958744595

Rosemary Low, *Hancock House Encyclopedia of the Lories*, Hancock House Publishers Ltd, 1998, ISBN 0888394136 sales@handcockhouse.com

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, deel 4, p. 280 e.v.

Links

BirdLife International 2014. *Trichoglossus rubritorquis*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.loribreeders.com

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijnen Lori van de Blauwe bergen

2021, versie 1.2

NBvW code N. 31. 003.012

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Trichoglossus

Soort: **Trichoglossus moluccanus moluccanus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten:
Trichoglossus m. septentrionalis
Trichoglossus m. eyerei

Land van herkomst:

Australië en Tasmanië

Oorspronkelijk biotoop:

Regenwouden, bergwouden, kleine bosgebieden met bloemdragende bomen.

Beschrijving vogel:

De Lori van de Blauwe Bergen is 30 cm. groot.
Het onderscheid tussen een man en pop is minimaal.
Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is oranje. De naakte oogring is donkergrijs. De iris van het oog is roodbruin, de pupil is zwart.

De kopbevedering is blauw met een lichte streeptekening.. Op het achterhoofd bevindt zich een gele band. De nek en rug zijn groen. Ook de stuit en bovenstaart dekveren zijn groen. De keel en borst zijn geel tot helder oranje. De flanken laten zowel oranje als donkerblauw zien. De buik en onderlichaam zijn donkerblauw. De onderstaart dekveren zijn geeloranje.

De vleugeldekenveren zijn groen. De vleugelpennen en staartpennen zijn groen met een gele binnenvaan.

In de vlucht is op de ondervleugels een gele band waarneembaar. De ondervleugels zijn rood van kleur.

De poten zijn grijs, met grijze nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Lori van de Blauwe Bergen is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC = niet bedreigd.

Captive breeding and conservation.

Onder anderen door de hoge kwaliteit van de commerciële voedingsproducten die tegenwoordig op de markt zijn, wordt met vele soorten vandaag de dag gefokt. Voerfabrikanten zijn ingesprongen op de vraag naar producten voor Lori's.

Er is voor de Lori liefhebbers een grote keus aanwezig bij de aanschaf van verschillende Lori geslachten en soorten. Importen van deze vogelsoorten vinden al jaren niet meer plaats. De in Europa aanwezige Lori's zijn nu gedomesticeerd en vormen een belangrijke verrijking in de hobbymatige en duurzame vogelsport, die door veel aviculturisten wordt uitgeoefend.

De Nederlandse Lori fokkers dragen met hun goede fokresultaten in hoge mate bij aan het in stand houden van een goede Europese genen pool. Veel hobbymatige fokkers zorgen ook dat dierentuinen en vogelparken kunnen beschikken over nieuwe en jonge Lori soorten.

Wereldwijd vindt dagelijks houtkap plaats. Door nu een goede genen pool te behouden zijn straks nog steeds herintroducties mogelijk in hun natuurlijke habitat.

Dit is niet alleen de verantwoordelijkheid die vele fokkers delen, maar ligt ook vastgelegd in het beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers ten aanzien van het houden van en fokken met kooi- en volièrevogels.

Een groep fokkers hebben reeds particuliere initiatieven ontplooid in Nederland en Europa om soorten in kaart te brengen en zijn samenwerkingsverbanden aangegaan om de daarvoor in aanmerking komende soorten in kaart te brengen. Men richt zich daarbij vooral op soorten die door ontbossing en habitat bedreigd of ernstig bedreigd worden in hun voortbestaan.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Lori van de Blauwe Bergen** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁰ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Lori van de Blauwe Bergen lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

---

¹⁰ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Er is een kleine kans op het optreden van flagelaten. Deze zweepdiertjes zijn eenvoudig te bestrijden met het middel Rondizol 2,5%. De besmetting ontstaat alleen door direct contact met andere lori's.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Lori van de Blauwe Bergen.

De Lori van de Blauwe Bergen kan worden gehuisvest in een onverwarmde binnenvlucht met daaraan gekoppeld een buitenvolière. Het is niet raadzaam andere vogels bij een koppel Lori's te plaatsen.

De benodigde ruimte per koppel is toch wel 100 x 100 x 100 cm.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen de 50 tot 90%.

Onder de 50% heeft tot gevolg dat de embryo's in de eieren sneller zullen afsterven.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd

De Lori van de Blauwe Bergen is een sterke Lori maar een lichte bijverwarming is aan te raden in de winter, het vloeibare voedsel moet niet bevriezen, terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen. Bij zo'n temperatuur moeten de vogels in de schaduw kunnen zitten.

De Lori's kunnen in een buitenvolière worden ondergebracht onder voorwaarde dat ze daar al in het voorjaar, zomer of najaar in geplaatst worden. In de winter moeten de Lori's niet van binnen naar buiten worden gebracht. Het verenkleed heeft zich dan niet geleidelijk aan kunnen passen aan de veranderende temperatuur. Het verenkleed is in de regel dikker bij vogels die de hele zomer in een buitenvolière zijn geweest dan die, die langdurig binnen zijn gehouden.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht in combinatie met kou. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd. De Lori van de Blauwe Bergen kan in een buitenvolière tochtvrij en met een droge nestkast worden gehouden,

De Lori van de Blauwe Bergen heeft (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren (dag)licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Lori van de Blauwe Bergen is aanvullend onderstaand van toepassing:

De Lori van de Blauwe Bergen is in het algemeen geen vliegers. Ze maken veelvuldig gebruik van het gaas of takken om te klauteren waar ze naartoe willen. Kleine afstanden worden in de regel altijd klauterend afgelegd.

Regenwoudvogels zoals Lori's zijn geen lange afstandvliegers. Wel zijn het behendige wendbare vliegers en klauteraars zodat ze gemakkelijk hun voedsel kunnen bemachtigen in de boomtoppen

Het fokken met de Lori van de Blauwe Bergen.

De Lori van de Blauwe Bergen is in het 3e jaar broedrijp. Soms al in het 2e jaar.

Het broedseizoen heeft geen vaste startdatum, maar kan het gehele jaar plaats vinden. In de buitenvolière kan vanaf het voorjaar wel met het broedseizoen worden begonnen.

De vogels doen twee tot drie broedronde per seizoen.

Als de vogels binnen worden gehouden is een broedkooi nodig van 100x50x40 cm.

De vogels zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 30 x 30 x 60 cm, met een invlieggat van 9 cm. Het verdient aanbeveling aan de binnenzijde een strookje gaas naar het invlieggat aan te brengen. Ook kan gebruik gemaakt worden van een horizontaal broedblok met een voorruimte.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen of beukenspaanders van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Er worden meestal twee eieren gelegd, zelden drie, die door de pop zelf worden uitgebroed.

De man zal haar vaak assisteren met het broeden.

De broedtijd is gemiddeld 23 – 26 dagen, dit is mede afhankelijk van de omgevingstemperatuur en de luchtvochtigheid. Het uitkomstpercentage is 80%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd. Lori's zijn zorgzame ouders en het komt maar zelden voor dat ze niet zelf de jongen groot brengen.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

In deze periode zijn de Trichoglossus soortkenmerken al zichtbaar.

Na 81 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen:

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, april 1993, blz. 162 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Lori's zijn nectaretende vogels.

Zij krijgen deze nectar via een droog poeder van b.v. AVES met drinkwater, en in water opgelost poeder van Avian.

Voerfabrikanten zoals Aves en Avian hebben zich gespecialiseerd op voeding voor Lori's.

In het voer van Aves en Avian zitten alle benodigde voedingsstoffen en mineralen. Het bereiden van een compleet voer is eenvoudig.

Als men meer variatie in het voeraanbod wil aanbrengen dan kan men eivoer, kiemzaad en voedingssupplementen en wat fruit toevoegen

Lori's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Dit komt door de vloeibare voeding en fruit, beiden bevatten al veel vocht.

Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden.

De vogels baden graag in open schalen..

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Lori's zijn snel gewend aan mensen en hebben een hierdoor geen speciale training nodig om op een tentoonstelling ingezonden te kunnen worden.

De Lori van de Blauwe Bergen kan vijf jaar als Eigen kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een volière..

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen worden voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 6,5 - 7 mm.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Lori van de Blauwe Bergen niet verplicht.

Aankoop en verkoop.

De aanschaf van deze vogelsoort als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Lori's geplaatst zijn op de Europese soortenlijst, bijlage B, is de verkoper verplicht bij iedere afzonderlijke vogel een overdrachtsverklaring te schrijven en deze aan de koper te overhandigen.

Het verdient aanbeveling een kopie van de houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Lori van de Blauwe Bergen is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping zal een Lori van de Blauwe Bergen geen kans van overleving hebben. Hun voedselbron Nectar en pollen zijn immers in de winter niet aanwezig zodat door voedselgebrek de vogels zullen sterven. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is dit houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door G..v.d.Beemt, M. de Jong, Gert van Dooren, fokkers van Lori's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

F. Beswerda, *Lori's*, uitg. Zuidgroep BV Best, 1981, ISBN 906248299

Peter van Odekerken, *A Guide to Lories and Lorikeets*, published and edited by Australian Birdkeeper, 1995, ISBN 0958744595

Rosemary Low, *Hancock House Encyclopedia of the Lories*, Hancock House Publishers Ltd, 1998, ISBN 0888394136 sales@handcockhouse.com

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334202

Links

BirdLife International 2012. *Trichoglossus moluccanus*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.loribreeders.com

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Ornaatlori

2021, versie 1.2

NBvW code N. 31.003.015

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Trichoglossus

Soort: Trichoglossus ornatus

Soorten/ondersoorten:
Er zijn geen ondersoorten

Land van herkomst:

Indonesië

Oorspronkelijk biotoop:

Regenwouden, bergwouden, kleine bosgebieden met bloemdragende bomen.

Beschrijving vogel:

De Ornaatlori is 24 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is minimaal.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is zwart. De naakte oogring is wit. De iris van het oog is roodbruin, de pupil is zwart.

De kop heeft een donkerblauwe zwarte kap die loopt vanaf de snavelbasis boven het oog naar de nek. De afscheiding tussen de zwarte kap en de nek wordt gevormd door een rode band. Aan weerszijden van deze band loopt een brede gele streep in de richting van de keel. De kopbevedering onder de zwarte kap is rood. De oorstreek is donkerblauw.

De nek, rug is groen. De stuit en bovenstaartdekveren zijn groen.

De keel is licht rood. De hals en de borst zijn donkerrood met een zwarte omzoming aan de contourveren. De onderborst is groen. De buik en onderlichaam zijn geel groen met een donkere groene omzoming van de bevedering.

De vleugeldekeren zijn groen. De vleugelpennen zijn zwart met een groene buitenvlag. De staartpennen zijn groen.

De pootkleur is grijs met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Ornaatorlari is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern = niet bedreigd.

Captive breeding and conservation.

Onder anderen door de hoge kwaliteit van de commerciële voedingsproducten die tegenwoordig op de markt zijn, wordt met vele soorten vandaag de dag gefokt. Voerfabrikanten zijn ingesprongen op de vraag naar producten voor Lori's.

Er is voor de Lori liefhebbers een grote keus aanwezig bij de aanschaf van verschillende Lori geslachten en soorten. Importen van deze vogelsoorten vinden al jaren niet meer plaats. De in Europa aanwezige Lori's zijn nu gedomesticeerd en vormen een belangrijke verrijking in de hobbymatige en duurzame vogelsport, die door veel aviculturisten wordt uitgeoefend.

De Nederlandse Lori fokkers dragen met hun goede fokresultaten in hoge mate bij aan het in stand houden van een goede Europese genen pool. Veel hobbymatige fokkers zorgen ook dat dierentuinen en vogelparken kunnen beschikken over nieuwe en jonge Lori soorten.

Wereldwijd vindt dagelijks houtkap plaats. Door nu een goede genen pool te behouden zijn straks nog steeds herintroducties mogelijk in hun natuurlijke habitat.

Dit is niet alleen de verantwoordelijkheid die vele fokkers delen, maar ligt ook vastgelegd in het beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers ten aanzien van het houden van en fokken met kooi- en volièrevogels.

Een groep fokkers hebben reeds particuliere initiatieven ontplooid in Nederland en Europa om soorten in kaart te brengen en zijn samenwerkingsverbanden aangegaan om de daarvoor in aanmerking komende soorten in kaart te brengen. Men richt zich daarbij vooral op soorten die door ontbossing en habitat bedreigd of ernstig bedreigd worden in hun voortbestaan.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van het houderijrichtlijn voor de **Ornaatlori**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹¹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Ornaatlori lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

- Virale aandoeningen;
- Bacteriële en mycotische aandoeningen;
- Parasitaire aandoeningen;
- Voedingsgerelateerde stoornissen;
- Vederafwijkingen;
- Intoxicaties;
- Reproductiestoornissen;

---

¹¹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:
jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Er is een kleine kans op het optreden van flagelaten. Deze zweepdiertjes zijn eenvoudig te bestrijden met het middel Rondizol 2,5%. De besmetting ontstaat alleen door direct contact met andere lori's.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze wordt uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Ornaatlori.

Ornaatlori's kunnen worden gehuisvest in een onverwarmde binnenvlucht met daaraan gekoppeld een buitenvolière. Het is niet raadzaam andere vogels bij een koppel Lori's te plaatsen.

De benodigde ruimte per koppel is toch wel 100 x 100 x 100 cm.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen de 50 tot 90%.

Onder de 50% heeft tot gevolg dat de embryo's in de eieren sneller zullen afsterven.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd

Ornaatlori's zijn sterke Lori's maar een lichte bijverwarming is aan te raden in de winter, hun vloeibare voedsel moet niet bevriezen, terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen. Bij zo'n temperatuur moeten de vogels in de schaduw kunnen zitten.

De Lori's kunnen in een buitenvolière worden ondergebracht onder voorwaarde dat ze daar al in het voorjaar, zomer of najaar in geplaatst worden. In de winter moeten de Lori's niet van binnen naar buiten worden gebracht. Het verenkleed heeft zich dan niet geleidelijk aan kunnen passen aan de veranderende temperatuur. Het verenkleed is in de regel dikker bij vogels die de hele zomer in een buitenvolière zijn geweest dan die, die langdurig binnen zijn gehouden.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht in combinatie met kou. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd. Ornaatlori's kunnen in een buitenvolière tochtvrij en met een droge nestkast worden gehouden,

Ornaatlori's hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren (dag)licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze wordt uitgegeven door de NBvV.

Voor de Ornaatorlori is aanvullend onderstaand van toepassing:

Ornaatorlori's zijn in het algemeen geen vliegers. Ze maken veelvuldig gebruik van het gaas of takken om te klauteren waar ze naartoe willen. Kleine afstanden worden in de regel altijd klauterend afgelegd.

Regenwoudvogels zoals Lori's zijn geen lange afstandvliegers. Wel zijn het behendige wendbare vliegers en klauteraars zodat ze gemakkelijk hun voedsel kunnen bemachtigen in de boomtoppen

Het fokken met de Ornaatorlori.

De Ornaatorlori's zijn in het 3e jaar broedrijp. Soms al in het 2e jaar.

Het broedseizoen heeft geen vaste startdatum, maar kan het gehele jaar plaats vinden. In de buitenvolière kan vanaf het voorjaar wel met het broedseizoen worden begonnen.

De vogels doen twee tot drie broedronde per seizoen.

Als de vogels binnen worden gehouden is een broedkooi nodig van bijvoorbeeld 100x40x40 cm.

Ornaatorlori's zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 20 x 20 x 60 cm, met een invlieggat van 7 cm. Het verdient aanbeveling aan de binnenzijde een strookje gaas naar het invlieggat aan te brengen. Ook kan gebruik gemaakt worden van een horizontaal broedblok met een voorruimte.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen of beukenspaanders van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Er worden meestal twee eieren gelegd, zelden drie, die door de pop zelf worden uitgebroed. De man zal haar vaak assisteren met het broeden.

De broedtijd is gemiddeld 23- 26 dagen, dit is mede afhankelijk van de omgevingstemperatuur en de luchtvochtigheid. Het uitkomstpercentage is 80%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd. Lori's zijn zorgzame ouders en het komt maar zelden voor dat ze niet zelf de jongen groot brengen.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de Eos soortkenmerken al zichtbaar. Ten opzichte van de ouders hebben ze iets meer blauw in het jeugdkleed.

Na 80 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen:

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, maart 1981, blz. 120 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Lori's zijn nectaretende vogels.

Zij krijgen deze nectar via een droog poeder van b.v. AVES met drinkwater, en in water opgelost poeder van Avian.

Voerfabrikanten zoals Aves en Avian hebben zich gespecialiseerd op voeding voor Lori's.

In het voer van Aves en Avian zitten alle benodigde voedingsstoffen en mineralen.

Het bereiden van een compleet voer is eenvoudig.

Als men meer variatie in het voeraanbod wil aanbrengen dan kan men eivoer, kiemzaad en voedingssupplementen en wat fruit toevoegen

Lori's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Dit komt door de vloeibare voeding en fruit, beiden bevatten al veel vocht.

Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden.

De vogels baden graag in open schalen..

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Lori's zijn snel gewend aan mensen en hebben een hierdoor geen speciale training nodig om op een tentoonstelling ingezonden te kunnen worden.

Ornaatlori's kunnen vijf jaar als Eigen kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen worden voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt geboren, tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring.

Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 6.0 mm.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Ornaatlori niet verplicht.

Aankoop en verkoop

De aanschaf van Ornaatlori's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Lori's geplaatst zijn op de Europese soortenlijst, bijlage B, is de verkoper verplicht bij iedere afzonderlijke vogel een overdrachtsverklaring te schrijven en deze aan de koper te overhandigen.

Het verdient aanbeveling een kopie van de houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Ornaatlori is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping zal een Ornaatlori geen kans van overleving hebben. Hun voedselbron Nectar en pollen zijn immers in de winter niet aanwezig zodat door voedselgebrek de vogels zullen sterven. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van dit houderijrichtlijn

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Gert van Dooren, fokker van Lori's en lid van de NBvV.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging uit te geven door de NBvV

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van voliëre- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met voliëre- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

F. Beswerda, *Lori's*, uitg. Zuidgroep BV Best, 1981, ISBN 906248299

Peter van Odekerken, *A Guide to Lorries and Lorikeets*, published and edited by Australian Birdkeeper, 1995, ISBN 0958744595

Rosemary Low, *Hancock House Encyclopedia of the Lorries*, Hancock House Publishers Ltd, 1998, ISBN 0888394136 sales@handcockhouse.com

Links

BirdLife International 2012. *Trichoglossus ornatus*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.loribreeders.com

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Bijlage A;

Huisvestingsmatrix voor vogels uit de cluster 5c.

Lori's

Grootte van de vogel	Jaarcyclus	Huisvesting systeem	Aantal vogels
	Rustperiode	Buitenvolière met nachthok Buitenvlucht met nachthok Binnen volièr Binnen vlucht Inclusief broedblokken die ook gebruikt worden als slaapnesten Vluchtkooi 120 x 100 x 80 cm.	
	Vorbereiding broedseizoen	Het aanbrengen van nestkastjes of broedblokken in de volièr, vlucht of nachthok.	
	Broedseizoen	Nestgelegenheid in vluchten, volièr en aangebouwde nachthokken.	1 koppel
	Rustperiode Incl. ruiperiode	In volièr, vlucht of vluchtkooi	
	Vorbereiding deelname aan evenementen	Kooi 120 x 100 x 80 cm. of kleine volièr	
	Deelname aan tijdelijke evenementen	Voorgescreven Tentoonstellingskooi – of volièr	1
	Rustperiode	Zie start matrix	

Lori's worden gehouden in volièr en vluchten met, bij voorkeur, een aangebouwd nachthok.

Ter voorbereiding op de deelname aan een tijdelijke tentoonstelling worden de vogels ondergebracht in grote kooien, of in binnenhuis opgestelde kleine volièr.

